ԺԶ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4222 15/27 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 ՇԱԲԱԹ 26 ՌԱՄԱԶԱՆ 1317 ԺԶ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4222

درعلیه غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
dn alDJirectionournal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » վեցամսեայ. 70 »
» » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրն
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով :
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի :
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն :

20 ՓԱՐԱ.

ԿԱՂԱՆԴԻ ՏՕՆԸ

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ո՛չ նուազ քան բուն բարեկենդանը՝ հրապուրիչ է և կաղանդը Ս. Յակոբեանց միաբանութեան մէջ, առաջինը՝ ինչպէս գիտէք, իր համագամներով և երկրորդը իր բազմազան մրգանքով որոնց գլուխ կը հանդիսանայ բոլորաձեւ նարինջն յոպպէական:

Պայծառ էր երկինքը այն իրիկուն, Պաղեստինի երկինքին յատուկ պայծառութեամբ վերջալուսէն ետքը, և լուսինը արդէն իր առաջին եօթնեակէն անցած կը փայլէր երկինքի կապոյտ ընդարձակութեան մէջ:

Դեկտեմբեր ամսուն վերջը ձմեռնական խստութեան ի հեճուկս գարնան գեղածիծաղ գիշեր մըն էր այն՝ ուր մէկ քանի ժամէն պիտի ողջունէինք 1900 թուականը, և զովիկ մը հեզիկ ու ախորժիկ հակառակ ահեղաձայնուն հովերուն որ այս եղանակին մանաւանդ կ'որոտան Սիոնի բարձունքներուն վրայ, հրապուրեց էր դէպ ի վանքին ընդարձակ տանիքները ուրկէց լուսնի լոյսով աւելի փառաւորուած կը տեսնենք, դէմ յանդիման, Ձիթենեաց լեռը որուն «Էթ-թըր-Ձօուէն» կը կազմէ իր անհամար ելեւէջներով ողջոյն Երուսաղէմի ուղիղ գիծի վրայ և, աւելի հեռուէն Մովաբեան կապոյտ լեռները այն հիանալի գօտին որ այս չքնաղ տեսարանը կը շրջապատէ:

Սուրբ Յակովբեանց մենաստանը որ սովորաբար գիշերային պատկառոտ լռութեան հնազարեան ջատագովն է հանդիսացած, արտասովոր ոգեւորութիւն մը ստացած էր այն գիշեր: Դէս ու դէն ուխտաւորներու խմբակներ զանազան երկիրներէ եկած, իրենց աւանդական տեղային սովորութիւններով իրարու հետ կը մրցէին Նոր-Տարին դիմաւորելու համար, սովորութիւններ որոնց ուսումնասիրութեան համար միակ միջավայրն է Ս. Երուսաղէմը:

Վանքին միաբանական շրջանակին մէջ ալ միաբաններու համեստ խցիկները ո՛չ սակաւ ոգեւորուած են. զանազան գաւառներէ հաւաքուած ի մի հոյլեալ եղբայրութիւն մը անշուշտ կը պահէ իր մէջ իւրաքանչիւրը իր երկրի տոհմային սովորութիւնը որ երբեմն համայնապատկեր մը ի ցոյց կը բերէ Պէթլէհէմը ու Վանը Եգիպտոսն ու Դամասկոսը, Պոլիսն ու Թիֆլիզը, և որ մէկը թուեմ, ամէնքն ալ իրենց յատուկ տաղերովը ու երգերով որ կը թնդացնեն Վանքին տանիքները:

Քիչ մը ետքը կ'երթանք Պատրիարքարան: Հոն շքեղ երեւոյթ մը առած է սրահը լոյսերու մէջ, և Պատրիարքական մեծ սենեակը ուր մէջտեղը, բոլորշի մեծ սեղանի մը վրայ պտուղներու ու շաքարեղէններու առատ քանակութիւն մը դիզուած է և բազմաճրագ ջահ մը իր երփնագոյն ցոլքը կը ծածանէ պտղալից այդ սեղանին վրայ, բիւրեղեան գինիի կարմիր գոյնին հետ ծիածան պսակ մը յօրինելով: Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, բազմած փառաւոր Աթոռի մը վրայ և հանդէպն Աւետարանի որթոյն ուռճացած եպիսկոպոսներով ու երեցագոյն վարդապետներով, Նոր-Տարին կը շնորհաւորէ մեզ ամենուս և սրտառուչ բարեմաղթութեամբ բաժակներ կ'առաջարկէ վասն կենաց և արեւշատութեան մեր Օգոստափառ Սուլթանին: Յետոյ Ս. Հայրապետին և համայն Վարչական մարմնոց յարատեւութիւն կը մաղթէ ազգային բոլոր հաստատութեանց և կ'օրհնէ Առաքելական Աթոռոյ միաբանական մեղուաջան Եղբայրութիւնը:

Ցնծալից այս երեկոյթէն կը յաջորդէ սիրուն առաւօտ մը: Յունուարի մէկն է, արշալոյսը ծայր կու տայ Մովաբու լեռներուն վրայէն և եկեղեցւոյ զանգակներն են՝ որ առաջին անգամ կ'ողջունեն Նոր օրուան Նոր արշալոյսը: Ս. Յակոբայ տաճարին մէջ արդէն լեցուած է բազմութիւնը և եպիսկոպոսներն ու երեցագոյն վարդապետներ, հանած իրենց վրայէն, բացառաբար այս առտուան համար սեւորակ փիլոնները՝ զարդարուած են ծաղկենկար երփներանգ փիլոններով:

Լուսազարդ է եկեղեցին, հանդիսաւոր է պատարագը՝ աւագ-սեղանին վրայ, մեղմօրօր են և եկեղեցական երգեցողութիւնները: Հակիրճ բայց սրտագրաւ քարոզ մը՝ բարեմաղթութեամբ լեցուն, արտասանուած ծերունազարդ Պատրիարքին դողդոջ բերնէն այնքան եռանդագին հոգեպէս կը մխիթարէ բոլոր ժողովուրդը. և եկեղեցական խումբը տաճարին մէջ, կարգաւ կ'երթայ կը համբուրէ Ն. Սրբազնութեան հայրական աջը ի շնորհաւորութիւն Ամանորին:

Յաւարտ պատարագին, Նորին Սրբազնութիւնը կ'առաջնորդուի եկեղեցական ու ժառանգաւորաց վարժարանի աշակերտական խումբերէն՝ պատրիարքարանի մեծ սրահը՝ ուր կը բազմի փառաշուք աթոռի մը վրայ որուն յայսկոյս և յայնկոյս տառագաններու մէջ ձկաղձուն հօծութիւն մը նարինջներու աչքեր կը պարուրէ, ամէն մէկը կրաագուած քիչ պակաս մեծութեամբ՝ որ կ'ընծայուին Ն. Ամենապատուութեան կողմէ բոլոր ներկաներուն:

Հոն ալ բարեմաղթութիւններ կ'ըլլան և ժառանգաւորաց կողմէ արտասանուած ճառերով ու երգերով որոնց կը յաջորդէ Սրբազան Պատրիարք Հօր պահպանիչը՝ կ'աւարտի հանդէսը:

Բայց Ն. Սրբազնութիւնը հայրական գուրգուրալից պարտք մըն ալ ունի կատարելու, որուն կը փութայ հակառակ իր ծերունիի երերուն քայլերուն, կորովի, երիտասարդական աշխոյժով մը:

Ժառանգաւորաց վարժարանը ուր շատեր այգ-ատիկ որբուկներ են, կը սպասէ, իր բարեխնամ Տեսչին ու դաստիարակներով, Ն. Սրբազնութեան որ իր հետ ունենալով եպիսկոպոսներ ու վարդապետներ, սրտագինս կ'ողջունուի յոգնավաստակ այդ սաներէն ճառերով ու երգերով իր պատուական անուանը նուիրած, և որոնց կը բարեհաճի Ն. Սրբազնութիւնը պատասխանել սրտաբուխ օրհնութիւններով և ոգեպարար խրատականներով:

Ամանորի այս հանդէսները կը շարունակուին առտուընէ մինչեւ կէսօր, որմէ ետքը բոլոր միաբանները այց կ'ըլլան իրարու, շնորհաւորելով մէկ մէկու Նոր Տարի և Բարի Կաղանդ: Վ.

ՄԱՍՈՒՆՔԸ

Լուսահոգի Տագէս ամիրան, ասկէ բաւական տարիներ առաջ ձեռք կ'անցընէ կրօնական տեսակէտով շա՛տ նուիրական ու կարեւոր մասունք մը,—Ս. Յովհաննէս Մկրտչի ցուցամատին մէկ մասը,—և իր Խասգիւղի տան մէջ պզտիկ մատուռ մը շինելով հոն կը զետեղէ զայն: Այն ատենէն սովորութիւն կ'ըլլայ որ Խասգիւղի եկեղեցւոյն քահանաները ամէն տարի, որոշեալ օրերու մէջ ամիրային տունը երթալով, հանդիսաւոր թափօրով եկեղեցի տանին այդ մասունքը և խաչահանգիստ ընելէ ետքը միեւնոյն հանդիսաւորութեամբ ու երգեցողութեամբ տուն վերադարձնեն:

Ժամանակ կ'անցնի, Տագէս ամիրա կը վախճանի և իր ժառանգորդները՝ ասկէ 20—25 տարի առաջ չքաւորութեան մէջ իյնալով, կ'որոշեն ծախել իրենց հօրմէն մնացած Խասգիւղի յիշեալ տունը: Գալով մասունքին, կը մտածեն եկեղեցի փոխադրել, պայմանաւ որ Տագէսեան ընտանիքին սեփականութիւնը մնայ միշտ:

Փոխադարձ բանակցութիւններէ վերջ, համաձայնութիւն կը գոյանայ և ժամանակին պատրիարքը (հիմակուան Ս. Հայրապետը) ինչպէս նաեւ Խասգիւղի անատենուան քարոզիչ Ներսէս եպիսկոպոս Վարժապետեան իրենց ստորագրութիւններով վաւերացուած թուղթ մը կը յանձնեն ամիրային ժառանգորդներուն. այդ թուղթին մէջ բացորոշ կերպով յայտարարուած է թէ յիշեալ մասունքը Խասգիւղի եկեղեցւոյն մէջ մնալուն հակառակ չի դադրիր սեփականութիւնը ըլլալէ Տագէսեան ընտանիքին՝ որ իր ուզած ատեն և ուզած ալ կերպով կրնայ զայն ետ առնել: Այդ միեւնոյն թուղթին մէջ կ'որոշուի նաեւ որ մասունքին առջեւ դրուած գանձանակին հասոյթը կէս առ կէս բաժնուի եկեղեցիին ու դպրոցին միջեւ:

Բաւական ատեն գործերը այդ կերպով առաջ կ'երթան և ոչ ոք կը խօսի մասունքին ու Տագէսեան ընտանիքին վրայ: Այս օրերս սակայն, այդ ընտանիքին պատկանող աղքատ ու պառաւ աղջիկ մը, Խասգիւղի եկեղեցին ներկայանալով ետ կը պահանջէ մասունքը, ցուցնելով այն թուղթը՝ զոր երբեմն Մկրտիչ Պատրիարք ու հոգելոյս Վարժապետեան ստորագրած էին: Թաղ. Խորհուրդը բնականաբար կը մերժէ, նախ առարկելով թէ ինք չի գիտեր այդ թուղթին պատմութիւնը և յետոյ չուզելով եկեղեցին ու դպրոցը զրկել այն հասոյթէն՝ որ մասունքին առջեւ դրուած գանձանակէն կը գոյանայ: Աղջիկը կ'երթայ, նորէն կու գայ, բայց որովհետեւ Թաղ. Խորհուրդը նորէն կ'առարկէ թէ չի կրնար մասունքը եկեղեցիէն դուրս հանել, կը դիմէ Կրօնական Ժողովին, խնդրելով որ իր պահանջին գոհացում տրուի:

* * *

Յայտնի չէ թէ Կրօնական Ժողովը ինչպէ՛ս պիտի լուծէ այս պրկուած հանգոյցը: Մեր մասին, պիտի փափաքէինք որ մասունքը իր հիմակուան տեղը մնար, որովհետեւ կ'իմանանք թէ,—լուր մը զոր սակայն վերապահութեամբ կը հրատարակենք,—Տագէսեան ժառանգորդին այս պահանջման պատճառն է դրամական մեծկակ վարձատրութիւն մը՝ զոր իր քրոջը եւրոպացի ամուսինը խոստացեր է, պայմանաւ որ մասունքը եկեղեցիէն առնելով իրեն յանձնուի:

Եւ որովհետեւ այս պայմաններուն մէջ գործը զուտ շահագիտութեան մը հանգամանքը կը ստանայ,— հակառակ այդ տարեց աղջկան իրաւունք ունենալուն,—պէտք է միջոց մը գտնել և մասունքը դուրս չհանել եկեղեցիէն. այսպէսով դպրոցն ու եկեղեցին ալ չեն զրկուիր այն հասոյթէն՝ ուրկէ մինչեւ այսօր կ'օգտուէին:

ԻՏԱԼԻՈՅ ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԸ

Ի ԾՆԷ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐ

Ա.

Շատ անգամ կը խօսուի Իտալացի իմաստասէր Լոմպրոզոյի և պատժական այն նոր դպրոցին վրայ, որուն հիմնադիրը եղաւ Լոմպրոզօ, և որ յետոյ ընդունուեցաւ ուրիշ երկիրներու մարդաբաններէն ալ. բայց քիչեր գիտեն թէ ի՛նչ են անոր հիմնական սկզբունքը և նպատակը: Պէտք է խոստովանինք թէ արդի ընկերութեան մէջ երբ մէկ կողմէ արուեստներն ու գիտութիւնները կը զարգանան, և մարդասիրական հաստատութիւնները կը բազմանան, միւս կողմէ ոճիրներու թիւը կ'աճի դժբախտաբար: Վիճակագրութիւնները զորս պատրաստած են իրաւագէտ-բժիշկներ, և պատժական օրէնսգիտութեամբ զբաղող ընկերաբաններ, կը հաստատեն այս աճումը: Պէտք է փնտռել ուրեմն թէ ի՛նչ են այն պատճառները, որոնք տեղի կու տան ոճիրներու, այս մասին հարկ եղած դարմանները գտնել կարենալու համար:

Նախ ըսենք թէ ի՛նչ է պատիժի ենթակայ արարքը: Այդ արարքներէն է ամէն գործողութիւն որ տեղի կ'ունենայ ընկերութիւնը կառավարող օրէնքներուն դէմ:

Մարդ կը ծնի հապէս եսամոլ բնազդներով, որոնց նպատակն է իր բնախօսական պէտքերուն գոհացումը:

Քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեան ծնունդ եղած են այն օրէնքները որոնք պատիժներու սպառնալիքներով կը մարտնչին մարդ էակին չար բնազդներուն դէմ: Ի հարկէ այդ օրէնքները միշտ նոյնը եղած չեն և քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեան հետ զարգացած են: Այսպէս պատմութիւնը կ'աւանդէ մեզ թէ Եգիպտացիք, Յոյները եւ Հռովմայեցիք հօր մը իրաւունք կու տային իր զաւակին նկատմամբ ամէն պատիժ տնօրինելու, նոյն իսկ սպաննելու զայն: Գիտենք թէ Լակեդեմոնացիք այս իրաւունքին վրայ յենլով կը մեռցնէին իրենց այն խեղանդամ զաւակները որոնք չպիտի կրնային ծառայել հայրենիքին: Սողոն որդեսպանութիւնը կը թոյլատրէր Աթենացւոց. Հռովմայեցիք Տասներկու Տախտակներու օրէնքին մէջ հօր մը իրաւունք կու տային ծախել կամ սպաննել իրենց զաւակները: Կելտերը (Celtes) իրենց նորածին զաւակները Հռենոս գետին մէջ կը նետէին և ապօրէն կը նկատէին զանոնք որ հոն կը խղդուէին:

Նոյն իսկ մեր օրերը վայրենիներու մէջ այս տեսակ սովորութիւններ կը տեսնուին դեռ: Ըստ Լըթուռնոյի, Ափրիկէի զանազան ցեղեր իրենց նորածին զաւակները իբր խայծ կը գործածեն առիւծներու դէմ լարուած թակարդներու մէջ:

Եսկիմացիք երբ մայր մը մեռնի, իր վերջին զաւակը անոր հետ կը թաղեն:

Ովկիանիայի մէջ շատ սովորական բան է սպաննել ծերերը, կիները և հիւանդները: Ասկէ զատ յայտնի է թէ շատ մը վայրենի ժողովուրդներու և ցեղերու մէջ մարդակերութիւնը պատիւ մըն է:

Անցնինք հիմա գողութեան. Լակեդեմոնացիք չէին պատժեր գողը եթէ ճարտարօրէն գողութիւն ըրած ըլլար եւ յանցանքը գործած պահուն իսկ չբռնուէր: Դեռ մեր օրերն իսկ վայրենի ցեղեր կան որոնց մէջ գողութիւնը արհեստ մըն է: Բոլոր այս արարքները որոնք այդ ցեղերուն կողմէ ոճիրներ չէին նկատուած, քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեանց շնորհիւ այսօր պարսաւելի հռչակուած են, և խիստ օրէնքներ շինուած են պատժի ենթարկելու համար այդ արարքները որոնք երբեմն այնքան բնական կ'երեւային:

Ամենաստուար մասը մարդկային ընկերութեան կը յաջողի սանձ մը դնել իր բնազդներուն, օրինաւոր կերպով հոգալով իր պէտքերը և յարգելով օրէնքները:

Կան սակայն ընկերութեան մէջ անհատներ ալ որոնք դժբաղդաբար կ'արհամարհեն այդ օրէնքները և իրենց չար բնազդներուն գերի՝ ոճիրներ կը գործեն:

Լոմպրոզօ ի բնէ ոճրագործ կ'անուանէ այն ոճրագործները որոնք ծնած ատեննին իրենց մէջ ունին ամէն սանձ արհամարհող այդ խառնուածքը: Շատ մը մարդաբաններ չեն ընդունիր ի բնէ ոճրագործներու գոյութիւնը: Այս գիտուններուն համար երբ մարդ իրեն պէտք եղած սնունդը գտած տեղէն առնէ, եւ եթէ սպաննէ իսկ զանոնք որ արգիլել կ'ըլլան իր պէտքերուն գոհացման, շատ բնական գործ մը կ'ընէ, զոր պիտի կատարէր բնական վիճակի մէջ գտնուող ամէն մարդ իր խառնուածքին իսկ բերմամբ: Ըստ այդ գիտուններուն, եթէ մարդկային ընկերութեան մէջ կան այնպիսիներ, որ ոճիրներ չեն գործած, ատիկա ըսել չէ թէ այդ մարդիկ ոճրագործի բնազդ չունին, այլ թէ առիթը ներկայացած չէ իրենց: Այդ մարդաբանները իրենց այս տարօրինակ գաղափարը արդարացնելու համար հետեւեալ օրինակը կու տան որ առջի բերան բաւական արդար կ'երեւայ:

Մարդ մը, որուն մտաւորական կարողութիւնները սահմանափակ են և որ սակայն հարուստ ըլլալով ունի բոլոր ինչ որ կարեւոր է իր բնախօսական պէտքերուն գոհացման, պէտք չունի գողութիւն ընելու ո՛չ ալ մարդասպանութիւն այդ գոհացման համար. ուրիշ մարդ մը նոյն սահմանափակ իմացականութեամբ, որ աղքատ ըլլալով անօթի է և բան մը կերած չէ ժամերէ ի վեր, հացագործի մը խանութին առջեւէն անցած ատեն փորձութիւն կ'ունենայ հաց մը գողնալու և եթէ արգիլել ուզեն զինքը, նոյն իսկ մարդասպան կրնայ դառնալ:

Այս օրինակը բան մը չ'ապացուցանէր սակայն. արդարեւ որքա՛ն մարդիկ կան հարուստ, որ գողութիւն կ'ընեն կամ նոյն իսկ մարդասպանութիւն, և որքա՛ն ալ կան աղքատներ որոնք գործ չունին, հագուստ և ուտեստ չունին, բայց կը նախընտրեն անօթութենէ մեռնիլ, քան թէ գործել ո՛ և է արարք որ հակառակ ըլլայ պատժական օրէնքին: Կան մարդիկ, որոնք կը գտնուին այն տեսակ պայմաններու մէջ, որ պատուաւոր կերպով կրնան գոհացնել իրենց բոլոր պէտքերը, և սակայն ոճրագործ կը դառնան: Եւ կան ալ մարդիկ որ հակառակ բաղդին հալածանքներուն, միշտ պատուաւոր կը մնան:

Պէտք է ճշմարիտ նկատել ուրեմն Լոմպրոզոյի սկզբունքը և ընդունիլ թէ կան ի բնէ ոճրագործներ:

ՏՈՔԹ. ԼՈՒԻՃԻ ՄՈՆՃԷՐԻ
Ցիմարաբոյժ Եէտի Գուլէի Ազգ. Հիւանդանոցին

ՎԱՐՊԵՏ ՔՈՌՆԻՅԼԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ֆրանսէ Մամա, ծերուկ սրնգահար մը որուն հետ երբեմն գիշերները կը հրաւիրեմ, բաժակ խմելով, անցած իրիկուն պատմեց գեղի պզտիկ դրամ մը որուն ջաղացքս (*) վկայ եղեր է, ասկէ քսան տարի առաջ: Մարդուկին պատմածը յուզեց զիս, ու պիտի փորձեմ հիմա լսածիս պէս կրկնել զայն ձեզի: Պահ մը երեւակայեցէք, սիրելի ընթերցողներ, թէ գինիի անուշահոտ ամանի մը առջեւ բազմած էք, և թէ ձեզի խօսողը ծերուկ սրնգահար մըն է:—Մեր երկիրը, առաջները հիմակուան պէս մեռած ու անծանօթ տեղ մը չէր: Ատեն մը ջաղացպանութիւնը շատ առաջ գացած էր հոս. 10 մղոն հեռուէն ագարակներուն մարդիկը իրենց ցորենը մեզի կը բերէին աղալու: Գեղին չորս բոլորտիքը բլուրները հողմաղացներով ծածկուած էին: Աջէն ու ձախէն ուրիշ բան չէիր տեսներ բայց միայն ջաղացքի թեւեր որոնք անդադար կը դառնային չոմներուն վերեւէն, պարկերով բեռցուած էշուկներու շարքեր ճամբաներուն երկայնքը ելլելու իջնելու վրայ, ու ամբողջ շաբաթը՝ մարդուն «քէֆը» կու գար լսելով վերը, բլուրներուն վրայ խարազաններուն շաչիւնը, կտաւին ճարճատիւնը և ջաղացպանի աշկերտներուն «տիա՛-հիւն»: Կիրակի օրերը, խումբերով ջաղացքները կ'երթայինք: Ջաղացպանները գինի կը հրամցնէին մեզի: Ջաղացպանուհիները պարիկներու պէս աղուոր էին, իրենց ժանեակէ գլխանոցներով և ոսկի խաչերով: Ես ալ իմ սրինգս կը տանէի, և մինչեւ որ մութը կոխէր «հօռա»ն կը քաշէինք: Իրաւ որ ատ ջաղացքները երկրին հարստութիւնը և ուրախութիւնն էին:

Դժբաղդաբար, Բարիզի Ֆրանսացիներ գաղափարը ունեցան շոգեշարժ ջաղացք մը հաստատելու Թարասքոնի ճամբուն վրայ: Բոլորովին նոր, բոլորովին աղուոր, գեղացիք կամաց կամաց վարժուեցան իրենց ցորենը հոն ղրկելու, և խեղճ հողմաղացները մնացին անգործ: Քիչ մը ատեն փորձեցին մաքառիլ, բայց շոգին իրենցմէ աւելի ուժով փրթաւ, և մէկիկ մէկիկ, իրարու ետեւէ, աւա՛ղ, սկսան գոցուիլ...: Ալ էշուկներուն երթալ գալը չտեսնուեցաւ...: Աղուոր ջաղացպանուհիները ծախեցին ոսկի խաչերնին...: Ալ մնա՛ս բարով գինի, մնաս բարով հօռա... Հովը ուզածին չափ կրնար փչել, թեւերը կը մնային անշարժ...: Եւ առտուան մէկը, կառավարութիւնը փլցուց խրճիթները, և անոնց տեղը որթատունկ ու ձիթենի տնկեցին:

Սակայն, ընդհանուր աղէտին մէջտեղ, ջաղացք մը ամուր ու կանգուն մնացած էր և կը շարունակէր արիաբար դառնալ իր բլուրին վրայ, նոր եկողներուն քիթին: Վարպետ Քոռնիյլի ջաղացքն էր ատիկա, ուր հիմա մենք երկուքս հսկելու վրայ ենք:

Վարպետ Քոռնիյլ հնաւուրց ջաղացպան մըն էր, որ 60 տարիէ ի վեր ալիւրի մէջ կ'ապրէր, մոլի սիրահար իր արհեստին: Նոր ջաղացքներուն հաստատումը երկրին մէջ զինքը խենթի պէս բան մը ըրած էր: Ութը օր շարունակ տեսանք զինքը որ գեղին մէջ չորս դին կը վազվզէր, շուրջը մարդ հաւաքելով՝ ու բոլոր ուժովը պոռալով որ նոր եկողները Բռօվանսը թունաւորել կ'ուզէին իրենց ալիւրով. «Մի՛ երթաք հոն, կ'ըսէր. այդ աւազակները, հաց շինելու համար շոգի կը գործածեն որ սատանային մէկ գիւտն է, մինչդեռ ես կ'աշխատիմ հովերով, որոնք Աստուծոյ շնչառութիւնն են...»: Ու կը գտնէր դեռ ասանկ շատ մը աղուոր խօսքեր հողմաղացները փառաբանելու համար, բայց զինքը մտիկ ընող չի կար: Ան ատեն, կատաղութենէն, ծերուկը իր ջաղացքին մէջ քաշուեցաւ, և միմինակ ապրեցաւ վայրի անասունի մը պէս: Մինչեւ իսկ քովը պահել չուզեց իր Վիվէթ թոռը 15 տարեկան աղջիկ մը, որ իր ծնողքին մահուընէն ի վեր, մեծ հօրմէն զատ մարդ չունէր աշխարհիս վրայ: Խեղճ աղջիկը ստիպուեցաւ, ապրուստը ճարելու համար, ագարակներուն մէջ վարձքով աշխատիլ. եկո՛ւ նայէ որ մեծ հայրը սաստիկ սէր մը կը ցուցնէր ատ տղուն համար: Յաճախ կը պատահէր որ չորս մղոն ճամբայ կը քալէր արեւին տակ ագարակ երթալ զայն տեսնելու համար. և երբ քովը հասնէր, ժամերով երեսն ի վեր նայած կը մնար արցունքոտ աչքերով... Գեղացիները կը կարծէին որ Քոռնիյլ ագահութենէն էր որ Վիվէթը քովէն ղրկեր էր: Եւ ասիկա իրեն պատիւ չէր բերեր որ իր թոռը աստանդ մէկ ագարակէն միւսը պտտէր, ագարակի մանչերուն բրտութիւններուն, ծառայութեան մէջ գտնուող աղջկանց հազարումէկ տեսակ թշուառութիւններուն ենթարկուած: Նաեւ բնաւ իրեն չէին ձգեր որ իր պատիւը ունեցող մէկը, որ մինչեւ ան ատեն շէնք շնորհք ապրած էր, հիմա փողոցներէն երթար ճշմարիտ գնչուի մը կերպարանքով..., ոտուըները բոպիկ, գդակը ծակ, լաթերը պատառոտուած... Իրողութիւնը ան է որ կիրակի օրերը, երբ եկեղեցի կը մտնէր, մենք ծերերս ամօթէն գետնին տակը կ'անցնէինք իրեն համար, և Քոռնիյլ այնքան լաւ կը զգար այս բանը որ ա՛լ չէր համարձակեր գալ նստարաններուն վրայ նստիլ. միշտ կը կենար եկեղեցիին խորը, օրհնած ջուրի ամանին քովը, աղքատներուն հետ:

Վարպետ Քոռնիյլի կեանքին մէջ գաղտնիք մը ըլլալու էր: Երկար ատենէ ի վեր, գեղին մէջ, ոչ ոք իրեն ցորեն կը տանէր, բայց եկու տես որ իր ջաղացքին թեւերը կը դառնային անդադար, առաջուան պէս. իրիկունները կը հանդիպէինք ծերուկին որ ալիւրի խոշոր պարկերով բեռցուած էշը առջեւն ձգած կ'երթար:

—Բարի իրիկուն, վարպետ Քոռնիյլ, կը պոռային իրեն գեղացիք, ջաղացքը միշտ կը բանի՞ կոր, հէ՞:

—Միշտ, տղաքս, կը պատասխանէր զուարթ ձայնով մը. փառք Աստուծոյ, գործը անպակաս է:

Ու երբ իրեն հարցնէիր թէ սատանայն ո՛ր ծակէն այդչափ գործ կու գար իրեն, մէկ մատը շրթունքին վրայ կը դնէր և խորհրդաւոր կերպով մը՝ «Սո՛ւս, կ'ըսէր, դրսի համար կ'աշխատիմ կոր.»

Ասկէ աւելի բան չիմացանք բնաւ: Իսկ մարդ մտքէն անգամ անցընելու չէր ջաղացքին մէջ անցած դարձածը տեսնել. պզտիկ Վիվէթը անգամ չէր կրնար մտնել ներս...: Երբ առջեւէն անցնէիր, կը տեսնէիր միշտ դուռը ամուր մը գոցուած, խոշոր թեւերը դառնալու վրայ, ծերուկ էշը որ սարահարթին խոտը կը ճարակէր և նիհար մեծ կատու մը որ արեւ կ'առնէր պատուհանին ծայրը կծկտած, ու չար երեւոյթով մը քեզի կը նայէր: Բոլոր ասիկա գաղտնիք ու խորհուրդ կը հոտէր: Ամէն մարդ իր հասկցած կերպով կը բացատրէր Քոռնիյլի գաղտնիքը, բայց ընդհանուր կարծիքը ան էր որ ջաղացքին մէջ աւելի ոսկիի պարկեր կային քան ալիւրի:

Վերջ ի վերջոյ, սակայն ամէն բան մէջտեղ ելաւ. տեսէք ինչպէս: Գեղին երիտասարդութիւնը սրինգովս պարել տըւած ատենս, նշմարեցի օրին մէկը որ մեծ տղաս և պզտիկ Վիվէթը իրարու սիրահարուեր էին: Չնեղացայ, որովհետեւ վերջապէս նորէն Քոռնիյլ տունը պատիւ կը վայելէր մեր մէջ, և յետոյ «քէֆս» պիտի գար պզտիկ Վիվէթին թռչունի պէս ոստոստելը տեսնելով տանս մէջ: Միայն թէ, մեր սիրահարները յաճախ իրարու հետ մինակ ըլլալու առիթը ունենալով, վախցայ որ մի գուցէ արկած մը պատահի և ուզեցի խնդիրը ժամ առաջ կարգադրել. ջաղացք եղայ վարպետ Քոռնիյլի հետ խօսելու այս մասին...: Ա՜խ ծեր վհո՛ւկը, տեսնելու էր ի՛նչ կերպով ընդունեց զիս. անկարելի եղաւ դուռը բանալ տալ: Գէշ աղէկ ըսելիքս ըսի փականքին ծակէն, և որքան ատեն որ խօսեցայ, մեծ նիհար կատուն դեւի մը պէս գլխուս վերեւը կը փչէր: Ծերուկը թող չտուաւ որ խօսքս լմնցնեմ ու բրտօրէն զիս սրինգիս ղրկեց, ըսելով որ եթէ տղուս համար աղջիկ գտնել կ'ուզէի, կրնայի երթալ նոր ջաղացքը փնտռել...: Արիւնը գլուխս ցատկեց այս խօսքերը լսելով, բայց կրցայ ինքզինքս զսպել, և ծերուկը իր երկանաքարին հետ ձգելով գլուխ գլխի, դարձայ տղոց դէմ լուրը հաղորդելու...: Խեղճ գառնուկներուն հաւատալը չէր գար. շնորհքի մը պէս խնդրեցին ինծի որ երկուքը միասին ջաղացք ելլեն մեծ հօրը խօսելու...: Քաջութիւնը չունեցայ մերժելու, և բը՛ռթ, նայիս մեր սիրահարները թռան: Անոնք վեր ելլելու ըլլան, վարպետ Քոռնիյլն ալ ջաղացքէն կը մեկնի: Դուռը գոցուած էր, բայց ծերուկը սանդուխը դուրսը մոռցեր էր. տղաքը իսկոյն գաղափարը կ'ունենան պատուհանէն ներս մտնելու, մէյ մը սա ներսը եղած չեղածը տեսնելու համար...:

Տարօրինակ բան. երկանաքարին սենեակը պարապ էր...: Ցորենի և ոչ մէկ պարկ, ոչ իսկ հատիկ մը, ալիւրի ոչ մէկ հետք պատերուն և սարդի ոստայններուն վրայ... Մարդ նոյն իսկ չէր առներ այն փշրուած ցորենի աղուոր տաք հոտը որ ջաղացքները կը լեցնէ...: Փայտէ առանցքը փոշիով ծածկուած էր, և մեծ նիհար կատուն վրան կը մրափէր:

(*) Այս նորավէպը թարգմանուած է Տօտէի Contes de mon moulinէն:

Վարժ սենեակը թշուառութեան և լքումի միևնոյն երևոյթը ունէր, — գէշ անկողին մը, քանի մը քուրջեր, կտոր մը հաց սանդուխին մէկ ոտքին վրայ, և անկիւն մը երեք կամ չորս պատռած պարկեր, որոնցմէ դուրս թափած էին գաճի կտորուանքներ և ճերմակ հող... Ահա՛ ատ էր վարպետ Բոռնիյլի գաղտնիքը։ Ահա ինչ որ կը պատմէր իրիկուններ պատիւը ազատելու և կարծեցնելու համար թէ ցորեն կ'աղացուէր հոն... Խեղճ ջաղացք, խեղճ Բոռնիյլ, երկար ատեն կար որ նոր եկողները խլած էին իրենցմէ վերջին յաճախորդը, թեւերը անդադար կը շարժէին, բայց երկանաքարը պարապը կը դառնար։ Տղաքը եկան լալով պատմեցին տեսածնին։ Սիրտս կտոր կտոր եղաւ երբ իմացայ...։ Առանց վայրկեան մը կորսնցնելու, դրացիներուն վազեցի երկու բառով խնդիրը հասկցուցի, և որոշեցինք անմիջապէս Բոռնիյլի ջաղացքը տանիլ որքան ցորեն որ կար տուներուն մէջ... Ըսելնիս ու ընելնիս մէկ եղաւ։ Նայիս ամբողջ գեղը ճամբայ ելաւ ու ջաղացք հասանք ցորեն բեռցուած էշերու թափորով մը, — իրաւցընէ ցորեն, այս անգամ։

Ջաղացքին դուռը բաց էր....։ Դրան առջեւ, վարպետ Բոռնիյլ, գաճի պարկի մը վրայ նստած, կու լար գլուխը ձեռքերուն մէջ։ Ջաղացք վերադառնալով նշմարած էր որ իր բացակայութեանը ներս մտեր էին և իր տխուր գաղտնիքը բռներ։

— Վա՜յ ինծի, կ'ըսէր։ Ա՛լ ինծի մեռնիլ միայն կը մնայ....։ Ջաղացքը անպատուուած է։

Ու կը հեծկլտար աղիողորմ կերպով, ջաղացքը կը կոչէր ամէն տեսակ անուններով, կը խօսէր անոր հետ այնպէս իբր ճշմարիտ անձ մը ըլլար։ Այդ վայրկեանին, էշերը սարահարթին վրայ կը հասնէին, և ամէնքս ալ կը սկսինք բարձրաձայն պոռալ ինչպէս կ'ընէինք ջաղացպանութեան աղուոր օրերուն. — Է՛, ջաղացքին մարդիկը....։Օ՛հէ, վարպետ Բոռնիյլ։ — Եւ ահա պարկերը կը դիզուին դրան առջեւ և աղուոր շէկ հատիկները կը թափին գետին, ամէն կողմէ....։Վարպետ Բոռնիյլ աչքերը լայն կը բանար, թմրած ափին մէջ ցորեն առեր էր և կ'ըսէր, լալով ու խնդալով միանգամայն.

— Ցորեն է, տէր Աստուած, ցորեն... Ձգեցէք որ աղէկ մը նայիմ, կուշտ ու կուռ։

Ետքը մեզի դառնալով. — Ա՛հ, ես լաւ գիտէի որ օր մը չէ օր մը նորէն ինծի պիտի գայիք... Անոնք բոլորն ալ գողեր էին։ — Կ'ուզէինք գիւղը յաղթանակաւ գեղ տանիլ։ — Չէ, չէ տղաքս, ըսաւ, ամէն բանէ առաջ պէտք է որ ջաղացքիս ուտելիք տամ... Մտածեցէք մէյ մը, որքա՛ն ատեն կայ որ ակռային տակ բան մը չէ դրած։ Եւ ամէնքս ալ լալը կու գար տեսնելով խեղճ ծերունին որ աջ ու ձախ կը չարժկոծէր, պարկերը կը բանար, երկանաքարին վրայ կը հսկէր, մինչդեռ ցորենը կը փշրուէր և բարակ փոշին ձեղուն կը բարձրանար։ — Պէտք է ըսել ի գովեստ մեզի որ այդ օրէն սկսեալ, երբեք անգործ չձգեցինք Բոռնիյլի ջաղացքը։ Ետքը առտու մը, Բոռնիյլ մեռաւ, և մեր վերջին հողմաղացին թեւերը ա՛լ դադրեցան շարժելէ, միանգամ ընդ միշտ։

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ իր երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ, զինուորական կացութեան վրայ յօդուած մը հրատարակելով, հետեւեալ դիտողութիւնները կ'ընէ.

«Կողմնակի մեծ շարժումը որ Բոթկելթէի մօտ ծանծաղուտին գրաւումովը սկսաւ, դանդաղօրէն կը տարածուի։ Աւելորդ է ըսել թէ անմիջական յառաջդիմութիւններ կարելի չէ սպասել այնպիսի երկրէ մը ուր գետինը այնչափ խորտուբորտ է և ուր կայ թշնամի մը որ բնական պաշտպանութեան առաւելութիւններէն օգտուելու մասին շատ ճարտար է։ Դիտելի պարագայ մը կայ նաեւ թէ պատերազմին վերջին դասերը բոլորովին ապարդիւն չեն եղած անգլիացի զօրավարներուն համար։ Պատերազմին դրութիւնը հիմա փոխուած է. առաջները զօրագունդեր կը ղրկուէին զօրաւոր դիրքերուն վրայ յարձակելու համար, մինչդեռ հիմա շրջանիկ շարժումներ կը կատարուին՝ երկարատեւ թնդանօթաձգութեան մը աջակցութեամբ։ Հաւանօրէն այս դրութիւնը լաւագոյն արդիւնքներ տայ, մանաւանդ որ առաջուանին չափ մարդու կորուստի պատճառ չըլլար։ Որչափ որ կարելի է հասկնալ առնուած հեռագիրներէն, Անգլիոյ զինուորները չորս խումբի բաժնուած են։ Լորտ Տընտօնալտ ձախ կողմը կը գտնուի՝ հեծելազօրքերուն հետ. Ուօրըն զօրավարը՝ կեդրոնը, Աքթըն Հօմի մօտ. զօրաբաժնին մեծ մասը աջ կողմը՝ ուղղակի Սըր Ռըտվէրս Պուլըրի հրամանին տակ. վերջապէս Պարթըն զօրավարն ալ ձախ կողմին հանդէպ կը գտնուի, Քոլէնզոյի մէջ։ Կ'երեւայ թէ ձախ կողմի զինուորները որոնց հրամանատարն է Ուօրըն զօրավարը՝ պիտի յաջողցնեն այդ գործողութիւնը։ Պոէրներն ալ հասկցած են այդ պարագան և այդ պատճառով աւելի ոյժ կու տան Ուօրըն զօրավարին դէմ ղրկուելիք իրենց ուժին։ Պատերազմի դաշտին այդ մասին վրայ հիմա կարեւոր դէպքեր մօտալուտ են, որով մասնաւոր անձկութեամբ մը կը սպասենք անկէ առնուելիք լուրերուն։»

ԹԱՅՄԶԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզ իր երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է։

Լէտիսմիթ, 20 յունուար. — Պոէր հեծելազօրքերը ընդհանուր համախմբում մը կը կատարեն՝ Սըր Ռըտվէրս Պուլըրի զօրաբաժնին դէմ։ Ասկէ կրնանք տեսնել թնդանօթաձգութիւնը։ Թէեւ շատ լուր չառնուիր, սակայն դրգռութիւնը խիստ մեծ է։ Գետակներուն ջուրերը իջած են. օդը աղէկ է։

Մոտտէր Ռիվըր. — Նշանացի հեռագրով հաղորդակցութիւններ հաստատուեցան Հոնինկսպ-Քլոֆի և Քիմպըրլի միջեւ Մոտտէր Ռիվըրի բանակետղին վրայէն։ Հիմա հեռագիրներ կը փոխանակուին գիշեր ցերեկ։

Ռենսպուրկ. — Քոլէզպըրկի արեւմտեան կողմը գտնուած Պոէրներուն դիրքը անգլիացիներուն կողմէ ռմբակոծուեցաւ լիտտիթով լեցուն ռումբերու միջոցաւ։ Պայթումները աչքառու սաստկութեամբ կը կատարուին։ Քոլէզպըրգէի մօտ Պոէրներու բանակետղին մէջ ահագին շարժում կայ։

Սթէրքսթրոմ. — Սթորմպէրկ գտնուող Պոէրները մեծ թուով օգնութիւն ստացան, սակայն միշտ անգործ կը մնան. Ջուրի քանի մը ճամբաներ աւրեցին Տորթըէխթի երկաթուղիի գիծին ուղղութեամբը։

Բէմպոլի. — Երէկ թեթեւ ընդհարում մը կատարուեցաւ քանի մը Անգլիացիներու որոնք ձիեր ու ջորիներ կը փնտռէին, և Պոէրներու միջեւ որոնք յանկարծակի յարձակեցան։ Անգլիացիները առանց կորուստ մը տալու, իրենց տեղերը դարձան։

Մէյֆէքինկ. — Պոէրները պաշարման թնդանօթներով միշտ կը ռմբակոծեն քաղաքը։ Տեղ մը կը պատրաստեն խոշոր թնդանօթի մը համար որ իրենց հիմակուան դիրքէն 700 մէթր դէպ ի յառաջ պիտի զետեղուի։ Ցորդակոս անձրեւ տեղաց, անկարելի ըլլալով կենալ՝ քաղաքը պաշտպանող պատնէշներուն մէջ։ Անգլիական զինուորներուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Պուլուվայօ, 15 յունուար, — Բլումէր գնդապետը հիմա կը գտնուի Կապլըրօնէսի մէջ, ուր հասած է Թուլիէն։ Բլումէր գնդապետը՝ հեծելազօրքերու հետ՝ հետազօտութիւն մը կատարեց դէպ ի Քրոքօտիլ-Բուլս. բայց Պոէրներու կողմէ կատարուած հրացանաձգութեան մը հետեւանքով ետ քաշուեցաւ։

— Ռոտէզիայի մէջ դեկտեմբերին 5289 ունկի ոսկի արտադրուած է, նոյեմբերին 599 աւելի։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԷՋ

Անցեալ կիրակի և երկուշաբթի Վիէննայի մէջ անձկութեամբ լուրի կը սպասուէր հարաւային Ափրիկէի պատերազմի դաշտէն։ Կարելի է առանց չափազանցելու ըսել թէ Աւստրիոյ ամբողջ մայրաքաղաքին մէջ ամէն ոք գործը ձգած է և լուրի կը սպասէ ճակատամարտէ մը որ վճռական կը համարուի։ Վիէննայի լրագիրները ամբողջութեամբ սա կարծիքը կը յայտնեն թէ Սըր Ռըտվէրս Պուլըր, հետեւցնելով այն յայտարարութենէն զոր ուղղած էր իր զինուորներուն պիտի պարտաւորուի կա՛մ յաղթել և կամ մեռնիլ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԳԵՐԻՆԵՐԸ

Բրեթօրիայէն կը հեռագրեն թէ Քուրումանի մէջ գերի ինկած Անգլիացիները՝ երկու հարիւրապետ և 135 զինուոր՝ յունուար 18ին Թրանսվալի մայրաքաղաքը հասեր են։ Հարիւրապետը նամակ մը գրելով Թրանսվալի կառավարութեան շնորհակալութիւն յայտներ է ըսելով որ Պոէրները շատ լաւ վարուած են իր մարդոց հետ մինչեւ Բրեթօրիա կատարած ուղեւորութեան ատեն որ տասնըհինգ օր տեւեր է։

— Պոէր կառավարութեան կէս-պաշտօնական թերթը կ'ըսէ թէ Անգլիացիները եթէ գործադրեն այն ծրագիրը որով որոշած են Պոէր գերիները Սէնթ Հէլէն ղրկել, ինչպէս մասնաւոր աղբիւրներէ իմացուած է, Թրանսվալի կառավարութիւնն ալ Բրեթօրիա գտնուող անգլիացի սպաներուն նկատմամբ աննպաստ ընթացքի մը պիտի հետեւի։

ՊՈԷՐՆԵՐՈՒ ՌԱԶՄԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնի Ռիվիու օվ Ռիվիուս հանդէսին մէջ Պ. Սթէտ մօտերս պիտի հրատարակէ Ճէյմս Տըն անուն ամերիկացի կամաւորի մը նամակը, որ շահեկան տեղեկութիւններ կը պարունակէ Ժուպէր զօրավարին ռազմագիտութեան և ունեցած զինուորներու թիւին վրայ։ Այդ կամաւորը կը ծառայէ Պոէրներու բանակին մէջ։ Աւասիկ նոյն նամակին կարեւոր մասերը.

«Ժուպէր զօրավարը որուն բանակին մէջ կը գտնուիմ, հինաւուրց աղուէս մըն է՝ կատարելապէս իր գործին մարդը։ Բաղդի ետեւէն չի վազեր. միշտ ապահով ըլլալ կ'ուզէ։ Կ'ատէ մեծ յառաջդիմութիւնները և զինուորական կարծեցեալ ճարտարութիւնները։ Չուզեր որ հեծելազօրքերը յարձակին և կամ ամուր դիրքերու վրայ յարձակումներ կատարուին։ Կ'ըսէ թէ այդ գործը պէտք է Անգլիացիներուն թողուլ։ Ասոր հետեւանքը սա է թէ մենք մէկ զինուոր կը կորսնցնենք, մինչդեռ Անգլիացիները՝ հինգ։ Անգլիոյ թնդանօթաձիգները աղէկ են, բայց թնդանօթները մերիններէն շատ վար կը մնան։ Անոնց հեծելազօրքերն ալ ամէն կերպով սաստիկ են Պոէրներէն։ Հիմա զօրաւոր կերպով ամրացած ենք Լէտիսմիթի շուրջը։ Թուկէլայի բոլոր ծանծաղուտները մեր ձեռքը կը գտնուին. Նաեւ մաս մը զինուորներ ունինք որոնք Նաթալի մէջ կ'արշաւեն, և որոնց պաշտօնն է նեղել թշնամին։ Հուայթ զօրավարը ու իր տասը հազար հոգին մօտէն պաշարած ենք Լէտիսմիթի մէջ, այնչափ որ նապաստակ մը անգամ չի կրնար անցնիլ։ Քաղաքը ծակի մը մէջ է՝ չորս կողմէն բլուրներէ պաշարուած։ Ասոնք մեր ձեռքը կը գտնուին և ճշմարիտ բերդերու վերածուած են։ Սոէյ կը ռմբակոծենք քաղաքը, որպէս զի վարժութիւնը չկորսնցնենք, սակայն կը յուսանք թէ ամէնէն աւելի հիւանդութիւնը, անօթութիւնը եւ ծարաւը պիտի օգնեն մեզի Լէտիսմիթը գրաւելու համար։ Քաղաքը, ըստ ինքեան, ռազմագիտական մեծ կարեւորութիւն մը չունի, սակայն ահագին քանակութեամբ զէնք ու ռազմամթերք կը պարունակէ։ Հուայթ զօրավարը չի կրնար տեղէն շարժիլ։ Մեր բնական դաշնակիցներն են օդին տաքութիւնը, փոշին, անձրեւը, ցեխը և անձկութիւնը։

«Ամէն օր մեր զինուորներուն թիւը կ'աւելնայ։ Եթէ հաշուի առնենք մեր պատրաստ զինուորները, Բրէթօրիայի շուրջը համախմբուածները և Եւրոպայէն ու Ամերիկայէն եկած օգնութիւնները, հարիւր հազարէ աւելի մարդ կ'ունենանք։ Ամէն կողմ դաշնակիցներ և մեզի տեղեկութիւն հաղորդողներ ունինք, թէ՛ Բարեյուսոյ Գլուխին և թէ Տուրպանի մէջ։ Մանրամասնօրէն տեղեակ ենք անգլիական բանակին մէջ անցած դարձածին վրայ։ Անգլիական լրագիրներ ալ կ'ըստանանք և հետաքրքրութեամբ կը կարդանք պատերազմի տեղեկութիւնները։ Ապագային համար մտահոգ չենք, վասն զի մեր ետին կան մեր լեռները որոնք զմեզ կը պաշտպանեն, այն օրը երբ անգլիացիները հոն մտնեն մեզ հալածելու, 250,000 հոգիէ աւելի զինուորի պէտք պիտի ունենան։

«Ո՞վ գիտէ թէ մինչեւ այն ատեն ո՞րչափ զինուոր պիտի ունենանք։ Անցեալ երկուշաբթի մէկ անգամէն յիսուն կամաւորներ եկան Մ. Նահանգներէն։ Ասոնց շատը Քուպայի և Փիլիպպեանց ամերիկեան բանակներուն մէջ ծառայած են։ [illegible] ալ քիչ ատենէն կը սպասուին։ Վերջապէս Անգլիա շատ պիտի յոգնի եւ պիտի տեսնէ թէ շատ դիւրին բան չէ մեզի հետ գլուխ ելլելը։»

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ

Էտիմպուրկի բնակիչները որոշեցին սկովտացի կամաւորներու խումբ մը կազմակերպելով կառավարութեան տրամադրութեանը տակ դնել։

— Բորինքա շոգենաւը Անգլիայէն ճամբայ ելաւ դէպի Բարեյուսոյ Գլուխը, տանելով 1400 ջորի եւ մեծ քանակութեամբ ուտելիք։

ԱՖՐԻՔԱՆՏԸՐՆԵՐԸ

Կ'երեւայ թէ Անգլիացիները կ'աշխատին կարելի եղածին չափ յարգել Բարեյուսոյ Գլուխի բնակիչներուն զգացումները։ Ասոր մէկ ապացոյցը կրնայ համարուիլ Լորտ Ռոպէրթսի կողմէ զինուորներուն ուղղուած շրջաբերականը, ինչպէս երէկ ծանուցինք վերջին լուրերու բաժնին մէջ։ Աֆրիքանտէրները սակայն իրենց գործը կը շարունակեն։ Տուրպանէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ պատգարակ կրող տասը հոգի Պոէրներուն կողմը անցեր են։ Անգլիացիները կը կարծեն թէ հիւանդապահներու խումբերուն մէջ քանի մը լրտեսներ կան։

ՉԻԶՈՔՆԵՐԸ

Անգլիոյ կառավարութիւնը սա յայտարարութիւնը ըրաւ այն խնդրին համար թէ ուտելիքները պէ՞տք է որ պատերազմի արգիլեալ նիւթ նկատուին։

«Կը մտածենք թէ թշնամի երկիր մը ղրկուելու համար նաւերու մէջ դրուած ուտելիքները այն ատեն միայն իբր պատերազմի արգիլեալ նիւթ կրնան նկատուիլ, երբ թշնամիին զինուորներուն յատկացուած են։ Այն պարզ ենթադրութիւնը թէ կրնայ ըլլալ որ ատոնք թշնամի զինուորներուն վերաբերին, բաւական չէ պատերազմի արգիլեալ նիւթի հանգամանքը տալու անոնց, այլ պէտք է ապացուցուի թէ արգելք դրուած միջոցին ատոնք թշնամիին զինուորներուն կը վերաբերէին։»

Ամերիկեան կառավարութիւնը մինչեւ հիմա ո և է բողոք չէ ըրած այդ յայտարարութեան դէմ։ Այս օրերս զրոյց ելաւ թէ Բրեթօրիայի ամերիկեան նախկին հիւպատոս Պ. Մաքըրմ, որ վերջերս Թրանսվալէն Նափոլի հասած է, Քրիւկէր նախագահին մէկ նամակը կը տանի, Մ. Նահանգաց նախագահին յանձնելու համար և թէ Քրիւկէր այդ նամակով կը խնդրէ Պ. Մաք Քինլիէն ի նպաստ Թրանսվալի միջամտել Անգլիոյ մօտ։ Այդ լուրը մինչեւ հիմա ո՛չ հաստատուած և ոչ ալ պաշտօնապէս հերքուած է. սակայն ուրիշ հետաքրքրական լուր մը կայ։ Մ. Նահանգաց Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Պ. Տավիս Լուրէնսօ-Մարքէզ հասած է, որ Քրիւկէր նախագահին կողմէ ղրկուած մասնաւոր կառախումբով մը Բրեթօրիա պիտի երթայ։

— Պ. Հէյ, Բրեթօրիայի ամերիկեան նոր հիւպատոսը, շաբաթ օրը Նիւ Եորքէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Թրանսվալ։

— Առաջարկուեր է Պոսթընի գերեզմանատան մէջ յիշատակարան մը կանգնել՝ անկախութեան պատերազմին ատեն մեռնող Անգլիացիներուն համար. այս առաջարկութիւնը բուռն բողոքներ առաջ բերած ըլլալով մէկ կողմ թողուեր է։

— Սթանտարտին Պէրլինի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Անգլիա, Մ. Նահանգները և Ռուսիա համաձայնած են՝ ծովային միջազգային պայմանադրութիւն մը կնքելու նպատակով դեսպանախորհուրդի մը գումարումին։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Սփիրմէն, 25 յունուար. — (Ռիւթէրի գործակալութենէն) — Այս առտու Պոէրներուն հետ բուռն հրացանաձգութիւն մը կատարուեցաւ։ Պոէրները Թողուցին Քրէսթ-Բորէին զոր Անգլիացիները գրաւեցին։ Պոէրները յետոյ ապաստանեցան ժայռի մը ետին. կէս օրին այդ տեղէն ալ քշուեցան՝ անգլիական թնդանօթներէն ռմբակոծուելով։ Անգլիացիները մեծ կորուստ չունեցան։

Լոնտոն. — Պատերազմական նախարարութիւնը յունուար 25 թուականով սա հեռագիրը ստացաւ Սփիրմէնի բանակետղէն.

«Ուօրէն զօրավարը, առջի գիշերը տիրեց Սփիոն-Քոփի, զոր գրաւող Պոէրները փախան։ Անգլիացիները, հակառակ թշնամիին բուռն յարձակումներուն, մինչեւ իրիկուն պահեցին այդ դիրքը։ Անգլիացիներուն կորուստը խիստ շատ է, Ուտկէթ զօրավարը, որ ձախ կողմին ծայրի կիսաբաժնին հրամանատարն է, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ուօրէն զօրավարը կը կարծէ թէ թշնամին այլ եւս պիտի չկրնայ պահել իր դիրքը։»

— Զիվլիի անգլիական զինուորներուն հրամանատար Պարթըն զօրավարը կը ծանուցանէ թէ յունուար 23ին Զիվլիի ճակատամարտին մէջ Անգլիացիներուն կորուստը եղած է ինը հոգի, որոնց մէջ երկու սպաներ կան՝ մէկը՝ մեռած և միւսը՝ վիրաւոր։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Պէրլինէն կը հեռագրեն առջի օրուան թուականով թէ Դաշնակցային Խորհուրդը վերջնապէս քուէարկած է Գերմանիոյ նաւատորմին յաւելման ծրագիրը, որ նոյն օրը ներկայացուեր է Խորհրդարանին։ Ծրագիրը կը տրամադրէ որ նաւատորմը բաղկանայ երկու նաւաբաժինէ՝ իւրաքանչիւրը ութ խոշոր մարտանաւէ և փոքր մարտանաւերու և թորփիլանաւերու երկուքական խումբէ կազմուած։ Ծրագիրը պիտի գործադրուի 1901էն մինչեւ 1906։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Վերջնականապէս կարգադրուեցաւ՝ Ֆրանսական ըստացուածքները ընդարձակելու խնդիրը։

— Չինու Կայսեր մէկ հրամանագիրը գահաժառանգ կը հռչակէ Թուան իշխանին 9 տարեկան տղան՝ Բուչուն իշխանը, որ ոչ թէ Չինու գահը պիտի բազմի ինչպէս սխալմամբ ծանոյց Երէկ Հեռագրական Գործակալութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Կայսրը ու Կայսրուհին առջի օ. ը Տրէզտա գացին, Աւկուսթա Վիքթորիա Կայսրուհիին մօրը՝ Շլէզվիկ-Հոլշթայնի դքսուհիին մահուան առթիւ։

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎԻ ՃԱՌԸ. — Ամերիկեան լրագիրներն ալ նպաստաւոր կերպով կը խօսին Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ճառին վրայ։ Մ. Նահանգաց լրագիրները աւելի կարեւորութիւն կու տան ֆոն Պիւլովի այն յայտարարութեան թէ Գերմանիա տրամադիր է մասնակցելու միջազգային դեսպանախորհուրդի մը գումարման՝ ծովային իրաւունքները կարգադրելու և, եթէ հարկ ըլլայ, վերաքննելու համար արդի օրէնքը։ Ուաշինկթըն-Թայմզ այս առթիւ կ'ըսէ. — «Մ. Նահանգաց պետական բոլոր անձնաւորութիւնները միշտ սա կարծիքը ունեցած են թէ անհատական ո և է սեպհականութիւն, նոյն իսկ եթէ թշնամիի մը պատկանի, պէտք չէ որ ծովի վրայ գրաւուի։ Յուսալի է որ միւս տէրութիւններն ալ ասոր համակարծիք գտնուին, երբ ֆոն Պիւլովի ըսած համաժողովը գումարուի։» Նոյն լրագիրը դիտել կու տայ թէ մինչեւ հիմա այդ մասին ո եւ է բանակցութիւն չէ կատարուած տէրութեանց միջեւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ. — Սոփիայէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ պուլկար կառավարութեան լրագիրը՝ Նարոտնի Բրավա կը հրատարակէ Ֆէրտինանտ իշխանին ճառը՝ զոր արտասանած է Նոր Տարուան առթիւ։ Այդ հրատարակութենէն կ'երեւայ թէ իշխանը բնաւ չէ արտասանած իրեն վերագրուած սա խօսքերը. — «Սերպիոյ հորիզոնին վրայ սեւ ամպեր կ'երեւան։»

ՍԵՐՊԻԱ. — Նիշէն հինգշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սքուբշթինան ընդունեց է հասոյթներու տուրքը։ Այդ նոր օրէնքը պիտի յաջորդէ դրամագլուխներու տուրքի օրէնքին։ Վիճաբանութեան միջոցին նախարարապետը յայտարարած էր թէ այդ ծրագիրը եթէ չընդունուի, վստահութեան խնդիր պիտի յարուցանէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ. — Սոփիայէն առջի օրուան թուականը կրող հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ զինուորական ձմեռնային մարզանքները սկսած են։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ զինուորական կցորդ ֆոն Կիզլ Գառնօը ներկայ գտնուեցաւ Սոփիայի զօրաբաժնին մարզանքներուն։

ԱՆԳԼԻՈՅ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէն երկուշաբթի իրիկուն Օզպըրն երթալով սեղանակից եղաւ Վիքթորիա թագուհիին։ Նախարարը երեքշաբթի առտու Լոնտոն դարձաւ։

ՇԱՆԿԱՅԻ անգլիական փոխ հիւպատոսը Ջինան-Ֆու գացեր է, ուր քննութիւն մը պիտի կատարէ՝ անգլիացի միսիոնար Պրուքսի սպանման գործին եւ Շան Թինկի միսիոնարական հաստատութեանց բռնաբարումներուն վրայ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Բէթրոբաւլովսք մարտանաւը Պիրէէն Տէլակոա պիտի երթայ, ուր կը գտնուի նաեւ ռուսական Քիհալ մարտանաւը։ Աղեքսանդր Բ. զրահաւորն ալ հարաւային Ափրիկէ պիտի երթայ։

ԵՌԲԵԱԿ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Եռբեակ Դաշնակցութիւնը ժամանակէն առաջ վերանորոգելու զրոյցները կանխահաս են, ճշմարտութիւնը սա է թէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ այդ խնդիրը, որուն լուծումը մօտալուտ չէ, մանրազնին կերպով պիտի ուսումնասիրուի, վասն զի Իտալիոյ համար առեւտրական դաշնագիրներուն խոշոր խնդիրն ալ կայ։ Աւստրիա բնաւ տրամադիր չ'երեւար արդի առաւելութիւնները ընծայել Իտալիոյ գինիներուն ներածմանը։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ. — Պուքրէշէն կը գրեն թէ հակառակ նախարարութեան վերակազմութեանը, քանի մը օրէն նորէն նախարարական փոփոխութիւն մը պիտի կատարուի. դահլիճին նախագահ Պ. Քանթաքուզէն անձնական տկարութիւն ունի և չի կրնար գործի գլուխ անցնիլ։ Անոր յաջորդ մը նշանակելը բաւական խնդիր պիտի յարուցանէ, որովհետեւ Մանօ զօրավարը շատ կը քննադատուի իբր կուսակցութեան մարդ, և Պ. Թաքէ Եոնէսքօ ալ շատ երիտասարդ է, կ'ըսուի։

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը երէկ տեղի ունեցաւ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց հանդիսաւոր կերպով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Աւստրիոյ դեսպանը, խորհրդականը ու առաջին թարգմանը, Ռուսիոյ դեսպանատան երկրորդ թարգմանը և քառասունի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՑՐԱՄ. — Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ հրատարակուած է հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը.

«Պոլսոյ մեծ դատաւորը որոշմնագիր մը պատրաստած է թէ Ռամազան ամիսը երեքշաբթի սկսած ըլլալով 27րդ կիրակի գիշերը (այսինքն այս գիշեր) Գատըր Կիճէսիի տօնը պիտի կատարուի։ Երեքշաբթի գիշեր ալ, որ Ռամազան ամսուան վերջին օրն է, լուսնոյ մահիկը տեսնել եթէ կարելի չըլլայ, երեսուն օրը ամբողջացած նկատուելով հինգշաբթի օրը պիտի սկսի Շէվվալ ամիսը և հետեւաբար Պայրամի տօնը։ Այս որոշմնագիրը, Շէյխիւլ-Իսլամ էֆէնտիին մէկ պաշտօնագիրովը, մատուցուեցաւ Վեհ. Սուլթանին որ հրամայեց ըստ այնմ հարկ եղածը ի գործ դնել։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ. — Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ այսօր, Գերմանիոյ Կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Օսմ. պահականաւը դրօշներով պիտի զարդարուի և կէս օրին թնդանօթ պիտի արձակէ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ. — Այսօրուընէ սկսեալ մէկ մէկ ամսաթոշակ պիտի վճարուի կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

ԻՖԹԱՐ. — Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ, օգնականը Պ. Օպուանօ, Պ. Ռամպէռ ու Պ. Պէռժէ առջի իրիկունը կայս. պալատ մէջ իփթարի սեղանին մասնակցեցան։

ԶԱՐԹՈՐԱՔԻ ԻՇԽԱՆԸ. — Պուլկարիոյ իշխանին ազգականներէն Զարթօրըսքի իշխանը, իր թիկնապահին՝ Պ. Զարինսքիի և երեց Տ. Վազիի հետ երէկ առտու մայրաքաղաքս եկաւ եւրոպական կառախումբով։ Արարողապետ Իպրահիմ պէյ և կայս. թիկնապահ Թիմուր պէյ Սիրքէճիի կայարանէն ընդունեցին իշխանը և պալատան կառքերով Բերա Բէլլա առաջնորդեցին։ Զարթօրըսքի իշխանը քանի մը օր Էտիրնէ մնալով քաղաքին նշանաւոր վայրերը այցելեր է։ Իշխանը երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան։ Կայս. թիկնապահ Թիմուր պէյ հիւրամեծարի պաշտօն պիտի վարէ, որչափ ատեն որ իշխանը մայրաքաղաքս մնայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը և եղբօրը աղջիկը՝ Օր. Զինովիէվ, երէկ դեսպանատան պահականաւով Պէյքոզէրէ գացին և շոգենաւին մէջ ճաշեցին։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանին և Տիկին Բանսայի կողմէ, առջի իրիկունը, տրուած սեղանին ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ դեսպանը, Պէլճիքայի դեսպանատան գործակատարը եւ դեսպանական մարմինէն ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՍԸՐ Ֆ. ԼՕՌ փետրուարի վերջէն առաջ մայրաքաղաքէս պիտի չմեկնի։

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ առջի օրը գումարում մը ունեցան՝ Մաքսատան մէջ քիմիական տարրալուծմանց խնդիրին համար։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Ծանուցուեցաւ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ միայն ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի ամերիկեան արտադրութեանց համար։ Մոնիթէօր կ'ըսէ թէ Կ. Պոլսոյ ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տիքինսըն չէ այդ ցուցահանդէսը վարողը, այլ միայն զայն կազմակերպած է։ Աւելի քան հարիւր ութ ճարտարագործներ եւ արտածող վաճառականներ հաւանած են այդ կազմակերպութեան որուն համար բանակցութիւններ կը կատարուին։ Յունուար 3)15ին Նիւ Եորքէն, երկրորդ անգամ ըլլալով ապրանքի նմուշներ ճամբայ հանուած են։ Իզմիրի, Սէլանիկի և Պէյրութի մէջ հաստատուելիք ճիւղերուն նախնական պատրաստութիւնները աւարտած են։ Ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ ճիւղեր պիտի հաստատուին։ Այդ ձեռնարկութիւնը կը վարէ սեղանաւոր Պ. Լ. Զարիֆի՝ աջակցութեամբ Պ. Ռոպէրթ Սիֆէլտէրի։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Խարթումի մէջ Կորտոն Քօլէճին կառուցումը պիտի աւարտի օգոստոսին։

— Կոպալէքէնէն կը գրեն թէ Նաւերը շատ դժուարութեամբ կ'երթեւեկեն Նեղոսի վրայ, վասն զի գետին ջուրերը իջած են տասը մղոն տարածութեամբ։ Արմտիք բեռցած շոգենաւերը 30 ժամէն կ'անցնին Ապու-Զէյտը։

— Պատերազմական պաշտօնատանին մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է՝ զինուորական նոր կանոնագիր մը պատրաստելու համար։

— Խառն դատարաններու կազմութիւնը յառաջիկայ ապրիլին 25 տարի պիտի ըլլայ։ Այդ առթիւ շքեղ հացկերոյթ մը պիտի տրուի որուն ներկայ պիտի գտնուին նոյն դատարաններու նախագահները, անդամները և փաստաբանները։

— Ծանուցուեցաւ թէ Հանրային Պարտուց սնտուկը հաւանած է 388,000 ոսկիի փոխառութիւն մը ընել եգիպտական կառավարութեան։ Աւասիկ թէ ի՛նչ բաներու պիտի յատկանայ այդ գումարը։ 300,000՝ նոր ջրանցքներու շինութեան 88,000 շէնքերու կառուցման։ Այս վերջին գումարէն 7000 ոսկի՝ Աղեքսանդրիոյ նաւակատան և Պէնի-Սուէֆի, Թանթայի և Աղեքսանդրիոյ բանտերուն, 4500՝ Բոռ-Սաիտի կառավարչութեան, 11,900 Աղեքսանդրիոյ ոստիկանութեան վերատեսչութեան, 12,500՝ Աղեքսանդրիոյ, Բոռ-Սաիտի և Գահիրէի հիւանդանոցներուն, 7000 տեղական դատարաններուն, 11,000 Գահիրէի նաւակատան, 1900՝ կենդանաբանական պարտէզին և 10,200՝ հանրօգուտ շինութեանց։

ԻԶՄԻՐԻ Գարշըգայի մէջ Ապտիւլ-գատէր փաշայի սեփական 34,000 արտաւուր գետինը մաս առ մաս ծախուելով թաղի պիտի վերածուի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ, յետ քննութեան, որոշեց որ Սիրքէճիի ու Հայտար Փաշայի երկաթուղիներով բերուած արմտիքներէն քիլէէ տուրք առնուի, ինչպէս կ'առնուի ծովի ճամբով եկածներէն։

ԵԼՄԷՆԻ Նահանգին վրանաբնակ ցեղերը դաստիարակելու համար որոշուած է որ անոնցմէ երիտասարդ եղողները ամէն տարի զանազան նահանգներու զինուորական ու քաղաքային վարժարանները յաճախեն։

ՍԻՆՈՊԻ Կէրէզէ գիւղախումբին բնակիչները աղերսագիր մը մատուցանելով խնդրեր են որ այդ գիւղախումբը գաւառակի վերածուի, սակայն ձեռնհաս պաշտօնարանը մերժողական պատասխան տուեր է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Օսմ. կառավարութիւնը առաջարկեց հելլէն կառավարութեան, որպէս զի Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ պայմանագրութիւն մը կնքուի՝ փոխադարձաբար ոճրագործները յանձնելու համար։ Հելլէն կառավարութիւնը պատասխանեց թէ հիւպատոսական պայմանագրութեան բանակցութիւնները աւարտելէն ետքը՝ ոճրագործներու փոխանակման պայմանագրութեան մը համար բանակցութիւններ պիտի սկսին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ վերատեսչութիւնը որոշեց թէ այն տղաքը որոնց հայրը կոյր և կամ ուրիշ թերութիւն մը ունենալուն համար չեն կրցած մարդահամարի վերատեսչութեան դիմելով Թէզքէրէի Օսմանիէ առնել, մինչեւ իրենց չափահաս ըլլալը եթէ դիմում ընեն, առանց տուգանքի Թէզքէրէի Օսմանիէ ստանան։

ԹԻՐԽԱՆ ՓԱՇԱ այսօր մայրաքաղաքս կը սպասուի. իսկ Նուրի պէյ շաբաթ մը Վիէննա պիտի մնայ։

ՍՈՎ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ — Ֆիլիպէի լրագիր մը, Պուլկարիոյ զանազան կողմերը տիրող սովին վրայ խօսելով կ'ըսէ. — «Պուլկարիոյ ամէնէն բարեբեր տեղերը անգամ անօթութենէ մարդ կը մեռնի։ Խասքէօյի Հարմանլը գաւառակին գիւղերուն մէջ հաց չկայ։ Այս կացութիւնը որ արդիւնք է երեք տարիէ ի վեր տիրող երաշտութեան, մտահոգութիւն կը պատճառէ Պուլկար կառավարութեան։»

Պ. ԿԷՇՈՎ, որուն Սոփիա ուղեւորիլը ծանուցինք, քանի մը օրէն մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ՆԵՐՈՒՄ. — Եսկիշէհիրցի Եօմէր Զավուշ որ մարդասպանութեան համար տասներհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած ըլլալով Պոտրումի բանտը կը գտնուէր, ներման արժանացաւ, հիւանդագին վիճակին պատճառաւ։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ. — Պուլկարական գործակատարի փոխանորդը, առջի օրը, Ֆէնէրի Պատրիարքարանը երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ քարափին Գարաքէօյի կողմը գտնուած շաքարավաճառի մը խանութէն առջի գիշերը հրդեհ ծագեցաւ, բայց շուտով կարելի եղաւ առաջքը առնել։

ՈՃԻՐ ՄԸ. — Երէկ, ժամ 9ին, Ղալաթիոյ Պէձմէրալթէի կողմը սրճարանի մը մէջ Նուագածու Իլիա կռուի բռնուեցաւ նոյն սրճարանին սպասաւորներէն Միխալի հետ։ Միւսալ իր հակառակորդը ծանրապէս վիրաւորեց ու փախաւ, սակայն քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։

ՇԱՀԶԱՏԷ ՊԱՇԸՐ կողմը, աղջի գիշերը, Ալի էֆ. անուն մարդ մը տանը դուռը բացած միջոցին, վրան գտնուած ռէվոլվէրը գետինը իյնալով կրակ առաւ։ Գնդակը մխուեցաւ Ալի էֆ.ի ձախ սրբունքը։

Հիւանդ ստամոքս ունեցողներուն.— Ո՞ր մարդուն չէ պատահած ստամոքսի տկարութիւն, իր բազմաթիւ տեսակներուն մէջ։ Ցաւալի կարեւորութիւն չեն տար այդ տեսակ հիւանդութեանց. և որչա՜փ ալ սխալ կ'ընեն. որովհետեւ այդ հիւանդութիւնները երկար ատեն չդարմանուելով կրնան ստամոքսի իրական հիւանդութեան մը փոխուիլ. և սակայն, այդ հիւանդութեան առաջքը շա՛տ դիւրաւ կրնայ առնուիլ, — նոյն իսկ առանց ո և է նեղութեան ենթարկուելու, և շատ ալ կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ, — գործածելով քանի մը Վիշի Էթայի բաստիլներ։ Այս բաստիլները որոնք շատ ախորժահամ են, իրենց հրաշալի մարսողական հանգամանքը կը պարտին Վիշի Էթայի աղին. բնական աղ մը՝ Ֆրանսական կառավարութեան Վիշիի մէջ ունեցած աղբիւրներէն՝ Սէլեսթէնէն, Կրանտ Կրիլլէն և Օբիթալէն կը հանուի։ Ուրեմն միշտ պէտք է պահանջել Վիշի-Էթայի բաստիլները որոնք մետաղեայ կնքուած տուփերով կը ծախուին։ Միայն թէ պէտք է զգուշանալ կեղծերէն և զանոնք չշփոթել Վիշիի բաստիլի անունով հրապարակ հանուած ուրիշ բաստիլներու հետ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Այսօր, Ս. Հայրապետին անուան տօնախմբութիւնը ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ն. Ս. Օծութեան՝ բարեմաղթելով երկար և բարեյաջող կեանք։

—Քաղաքական Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Վսեմ. Ստեփան փաշայի։ Ներկայ անդամներն էին Վսեմ. Գրիգոր էֆ. Խտրեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Սապուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան և Մկրտիչ էֆ. Ասատեան։

Ժողովը գլխաւորաբար զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ ներկայացուած տեղեկագրի մը վրայ՝ Ժողովը սկզբունքով ընդունելի դատեց որ ուսուցչութեան ընտրելիներու համար հրապարակային դասախօսութիւն տեղի ունենայ, որոշեալ պայմանաժամի մը մէջ, և որոշեց յանձնարարել Ուսում. Խորհուրդին՝ դասախօսելի ուսմանց ծրագիրը և ուսուցիչներու ցանկ մը ներկայացնել։

Ժողովը զբաղեցաւ յարաբերական, ազգապատկան կալուածներու և Պատրիարքարանի վերաբերեալ ելմտական կարգ մը խնդիրներով։

—Երէկուան Քաղ. Ժողովին մէջ երկար խորհրդակցութեան առարկայ եղաւ Պատրիարքարանի ելմտացոյցի խնդիրը. քանի որ եղած հասոյթները չեն բաւեր, Պատրիարքարանի ծախքերը գոցելու, որոշուեցաւ յանձնել Ս. Նախագահին՝ Յանձնաժողով մը կազմել որուն պաշտօնը ըլլայ կարելին գործադրել այդ բացը գոցելու համար։

Պատրիարքական տնօրինութեամբ կազմուեցաւ այդ Յանձնաժողովը որուն անդամներն են վարչական դիւանի տեսուչ Թէլեանճարթող էֆ., յարաբերական դիւանին տեսուչ Խաչատուրեան Կարապետ էֆ., անցագրատան դիւանի տեսուչ Բլտեան Սեպուհ էֆ. և ելմտական տեսուչ Զօպանեան Միհրան էֆ.։

Այս Յանձնաժողովին պիտի նախագահէ Ս. Պատրիարք Հայրը։

—Երեւանի բնակիչներէն Մահտեսի Միքայէլ Շամիլեանց, թողեր է կտակ մը որ իր որդւոյն՝ Յարութիւն Շամիլեանցի կողմէ բարեփոխուելով, ստացեր է հետեւեալ վերջնական ձեւը. 400 րուբլի Սեբաստիոյ որբանոցին, 200 րուբլի Երեւանի Թեմական վարժարանին, 100 րուբլի Երեւանի կիսաչէն եկեղեցւոյն, 100 րուբլի որբ աղջկան մը և 50 րուբլի աղքատներուն։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ ամսոյս 8ի շաբաթ գիշերը պարահանդէս մը տրուեր է Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանի սրահին մէջ, քաղաքին ազգ. երկսեռ որբանոցներուն ի նպաստ։ Երեկոյթը, ակնկալուած փայլը ու յաջողութիւնը ունեցեր է։

—Այսօրուան Ա. երեսի մէջ կը հրատարակենք՝ ծանօթ յիմարաբոյժ Տօքթ. Մոնձէրիի կողմէ խմբագրութեանս ղրկուած ուսումնասիրութիւն մը որուն միւս մասերը պիտի հրատարակենք յաջորդաբար։ Այս ուսումնասիրութիւնը զոր Ֆրանսերէնէ կը թարգմանենք, կը վերաբերի Իտալացի նշանաւոր գիտնական Լօմպրոզօյի ոճրագործներու մասին կատարած գիտական քննութեանց և իր վարդապետութեան՝ «ի ծնէ ոճրագործներու» մասին։

—Աթէնքի Հայերը աղերսագիր մը մատուցանելով Յոյն կառավարութեան, խնդրեր են Յունաստանի մայրաքաղաքին մէջ գետին մը յատկացնել իրենց եկեղեցւոյ մը կառուցանելու համար։

—Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն շնորհած է Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյն աւագերէց Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Շահպազեանի և Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն աւագերէց Տ. Խորէն Ա. քահանայ Բէհլիվանեանի, իրենց խղճամիտ պաշտօնավարութեանը իբրեւ քաջալերութիւն։

—Այսօրուան Մասիսի Ցուցատետրին մէջ կը կարդանք հետեւեալ նորագոյն տեղեկութիւնը՝ Թագւոր փաշայի կտակին մասին.

«Պատրիարքարանի և Տիգրան փաշայի միջեւ կատարուած բանակցութիւններէն կը հաստատուի Թագւոր փաշայի կտակին գոյութիւնը, որ կը տրամադրէ Իզմիրի մէջ աղջկանց վարժարան մը հիմնել՝ հանգուցեալ փաշային վաղամեռիկ աղջկան յիշատակին համար։ Կտակարարը իր որդւոյն՝ Լեւոն պէյի յանձնած է, որպէս հասակը թեւակոխելէն ետքը հիմնել այս վարժարանը որուն համար չորս հազար լիրայի արժէթուղթ դրուած է գերմանական դրամատուն մը և որ շահերով բազմապատկուած է այժմ։ Կտակին գործադիրը թեւակոխած է այսօր չափահասութեան տարիքը և կտակակատար Տիգրան փաշա Աբրօ յայտարարած է թէ Լեւոն պէյի կը մնայ գործադրել կտակը։

«Մեր մասնաւոր լուրերուն համաձայն, Պատրիարքարանը Տիգրան փաշայի դիմելով՝ տեղեկութիւն խնդրած է կտակին գործադրութեան ժամանակին նկատմամբ, բայց չէ կրցած ցարդ պատասխան մը ստանալ. միւս կողմէ, որովհետեւ Իզմիրի վիճակն է կտակինկալը, տեղւոյն առաջնորդ Սրբազանին հարկ եղած զեկուցումը եղած է Պատրիարքարանի կողմէ, որպէսզի ինքն ալ իր կողմէ հետապնդէ՝ կտակին գործադրութեանը։»

—Բարեյիշատակ Տ. Խաչատուր Ա. քահանայի մահուան տարեդարձին առթիւ Ենիգաբուի քարոզիչը վաղը առտու պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղին եկեղեցւոյն մէջ ուր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

—Ինչպէս երէկ ծանուցուեցաւ Թաղ. Խորհուրդին նամակով, Սկիւտար Ս. Կարապետի քարոզիչ Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեան վաղը առտու Պատարագ պիտի մատուցանէ յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ, Վսեմ. Ուհանեան Եղբարց ննջեցեալներու հոգւոյն համար։

ԼՈՅՍ Շաբաթաթերթի 28րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.— Տարեկան 5. վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Հետեւեալ նորագոյն մանրամասնութիւնները կը հաղորդեն մեզ Թիֆլիսի երկրաշարժին վրայ՝ որու մասին գրեցինք երէկ և առջի օր։

Երկրաշարժէն վնասուած են Թիֆլիս, Փօթի, Քութայիս, Ալեքսանդրոպոլ, Բորժոմ, Աբասթուման ու մանաւորաբար Ախալքալաքի Բարալէթ գաւառակը որուն 13 գիւղերը վնասուած են։ Այդ գիւղերուն բովանդակ բնակչութիւնը Հայերէ կազմուած էր։ Հիմնայատակ կործանած գիւղերն են Մեծ Սամսար, Փոքր Սամսար, Բեժանօ և Մերենա որոնց մէջ փլատակներուն տակէն հանուած են 375 դիակ։ Կիսով չափ կործանած են Ագանա, Ալթուբան, Արագուա, Իւղալա, Արկանա, Մեգուաստեա և Խուլգումա. մինչեւ դեկտ. 27 ասոնց փլատակներուն տակէն հանուած էին 58 դիակ։

Թիֆլիսի նահանգապետին պաշտօնակատար իշխան Սւեչին, իր նախագահութեան տակ կազմեց յանձնաժողով մը՝ արկածեալներուն պէտք եղած օգնութիւնը փութացնելու համար. այդ յանձնաժողովին կ'անդամակցին Թիֆլիսի փոխնահանգապետը, իշխան Բագրատեան-Մուխրանսկիյ, Ի. Երկայնաբազուկ-Արղութեան, Թիֆլիսի քաղաքագլուխ Գ. Եւանգուլեան և ուրիշներ։ Այդ յանձնաժողովին գանձապահ ընտրուեցաւ Գ. Ալեքսանդր Մանթաշեան։ Ախալքալաքի գործադիր յանձնաժողովին ալ կը նախագահէ տեղւոյն քաղաքագլուխը։

Բագուեցիք մինչեւ այսօր ղրկած են 10,000 րուբլի հնչուն դրամ, արկածեալներուն բաժնուելու համար։

Ընդհանուրին կարծիքով, առնուազն կէս միլիոն րուբլի պէտք է՝ վնասները գէթ մասամբ կարենալ դարմանելու համար։

ՄԱՍԻՍ
ԳՐԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ Գրական Շաբաթաթերթի Գ. թիւը հրատարակուեցաւ այս առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

«Ապրիմ Մեռնիմ», Գ. ԶՕՀՐԱՊ.—«Մասիսի հարցումները. Մեր գրողներուն. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Անհետացող դէմքեր. Երեմիա արքեպիսկոպոս. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ.— Բանաստեղծութիւններ. Անխոհեմ հարցումներ՝ արձագանգին. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ. Նոր սէր. ԱՐՏԱՇԷՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ. — Սըր Էնտրիու Քառնեկի. Քառասուն միլիոն անգլ. ոսկիի տէր Սկովտացիի մը կեանքը (The Review of Reviews Հանդէսէն քաղուած). — Գաւառական գրականութեան արդի վիճակը ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ.— Գիտական աշխարհէն. Մանրէները. ՏՈՔԹ. Ն. ՄԱՍԻՍ.— «Մասիսի Ցուցատետր. Տ. Ա.։

ՄԱՍԻՍի այսօրուան թիւը կը պարունակէ պատկերը Սըր Էնտրիու Քարնէկիի որուն վրայ խօսուած է առ. 1'ին յօդուածով։ Կը պարունակէ երկրորդ պատկեր մըն ալ, Նեղոսի ափերը։

* * *

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Խմբագրութեան հասցէն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 13։

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունուար 24ի թերթերէն)

ԹՈՒԿԷԼԱՅԻ ՎՐԱՅ

Մանչէսթըր Կարտիէնի զինուորական թղթակիցը կ'ըսէ թէ Ուօրըն զօրավարը յայտարարեր է որ հինգ օրէն պիտի կըրնայ մաքրել իր առջեւ գտնուած երկիրը և թէ Անգլիացիներուն օդապարիկին շաբաթ օրը գնդակ մը դպեր է, բայց չէ կրցեր մեծ վնաս մը հասցնել անոր։

—Ուէսթմինսթըր Կազէթի զինուորական թղթակիցը կը հեռագրէ։—Զանազան հեռագիրներու նայելով, զօրավար Ուօրըն կիրակի օրը ետ մղեր է Պօէրները՝ անոնց գրաւած քանի մը բարձունքներէն, անոնց գլխաւոր դիրքին յառաջակողմը։ Կարելի է որ ատիկա ստոյգ եղած ըլլայ, բայց մեզի համար կարեւոր առաւելութիւն մը չունի, վասն զի այդ բլուրները գրաւուած էին միայն յառաջապահներու կողմէ, մեր յառաջխաղացութիւնը արգիլելու և Պօէրներուն ժամանակ տալու, որպէս զի կարենան իրենց ամրոցները զօրացնել և թընդանօթներ զետեղել,

ԼԷՏԻՍՄԻԹ

Բիէթէրմարիցպուրկի մէջ կը յուսան թէ Լէտիսմիթ շուտով ազատի։ Այդ յաջողութիւնը եթէ ձեռք բերուի, նոյն օրը տօնի օր նկատուելով հանրային խրախճանութիւններ պիտի կատարուին։

—Լէտիսմիթի մէջ օրական տասը հոգի կը մեռնի աղէտապէ. Հուայթ զօրավարը տեղեկագրած է թէ անգլիական բանակետղին մէջ հարիւր տասը հոգի ծանրապէս վարակուած են թանձքէ ու աղէտապէ։

ՄՕՍԹԷՐ ՌԻՎԸՐ

Գիշեր ցերեկ կը շարունակուի Պօէրներու դիրքերուն ռմբակոծութիւնը։ Անգլիական թնդանօթաձիգները ռումբերը ամենայն ճշտութեամբ կ'արձակեն իրենց ուզած տեղը։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԸՐ ԿԱՐԾԻՔԸ

Գերմանիոյ Կայսրը, վերջերս, Բրուսիոյ Նահանգային Ժողովին երկու ատենապետները ընդունելուն առթիւ, յայտարարեր է թէ կը պախարակէ գերման մամուլին ընթացքը Անգլիոյ հանդէպ։ Կայսրը յիշեր է Պիզմարք իշխանին սա խօսքը. —«Մեր մամուլը ապակիներ կը կոտրէ և մենք՝ կառավարութիւնը՝ կը հատուցանենք։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԾԱԽՔԸ

Պատերազմին համար Անգլիա օրական 440,000 անգլիական ոսկի կը ծախսէ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Կալկաթայէն կը հեռագրեն թէ Մատրասի հետեւակներու երկու զօրագունդ, որոնք հնդիկ զինուորներէ կը բաղկանան, հրաման ստացեր են Սինկափուր և Բոմպայ երթալու, անգլիական Հնդկաչինի մէջ, հոն մնալու համար, վասն զի այդ երկու տեղերուն անգլիական զինուորները փետրուար 10ին Հարաւային Ափրիկէ պիտի ուղեւորին։

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՕԷՐՆԵՐԸ ՆՈՐԷՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

ՍՓԻՕՆ ՔՕՓ ԵՏ ԱՌՆՈՒԱԾ
ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԶՕՐԱՎԱՐ ՄԸ ՄԵՌԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Յունուար.—Այս առտու հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէրները ետ առած են Սփիօն Քօփի դիրքը՝ զոր Անգլիացիք գրաւած էին օրուան մէկ մասին մէջ։ Ճակատամարտը շատ կատաղի եղաւ և Անգլիացիք՝ որ մեծ կորուստներ ունեցան, պարտաւորուեցան իրենց առջի դիրքերը քաշուիլ։

—Պատերազմական Նախարարութեան հաղորդած մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ անգլիացի զօրավար Ուօտկէթ՝ որ Սփիօն Քօփի գրաւման պահուն բանակին ձախ կողը կազմող կիսաբաժնին կը հրամայէր, մեռեր է ստացած վէրքերուն հետեւանքով։

ՅՈՒԶՈՒՄԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամբողջ օրը մեծ յուզում մը տիրեց քաղքին մէջ։ Ահագին բազմութիւն մը պատերազմական պաշտօնատուն դիմելով տեղեկութիւն կը խնդրէր, հակառակ գոհացում չստանալուն։

—Վաղը Նախարարաց Խորհուրդը պիտի գումարուի, կացութեան հանդէպ ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ խորհրդակցելու համար։

ԶՕՐ. ՀՈՒԱՅԹ ԵՏ ՄՂՈՒԱԾ

ԼՈՏՈՆ.—Զրոյց կը շրջի թէ Զօր. Հուայթ Լէտիսմիթէն դուրս յարձակում մը փորձած և ետ մղուած է Պօէրներու կողմէ։ Պատերազմական Նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ այդ մասին լուր մը չէ առած։

ՍԱԿԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ.—Սփիօն Քօփի պարտութեան լուրը որ երէկուան յաղթանակի աւետիսներուն յաջորդեց, շատ գէշ ազդեցութիւն մը ըրաւ սակարանին մէջ։ Շատեր տրամադիր են իրենց արժեթուղթերը ծախելու։ Անգլիական քօնսոլիտէն մէկ միութիւն կորսնցուց։ Հարաւ-ափրիկեան հանքային արժեթուղթերը բուռն անկում մը կրեցին։ Ռանտ Մին կորսնցուց 3 անգլ. ոսկի. վերջին գինն է 31 25։ Զարթրըրտ գոցուեցաւ 3.06ի և Թրանսվալը 2.06ի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ.— Տրէկօ-Սուարէզի (Մատակասքար) համար ամրաչէն զօրքեր ճամբայ պիտի հանուին Պրէսթէ և Թուլոնէ։

—Ափրիկէի Ֆրանսական ստացուածքներուն կառավարիչը հրաման ստացաւ սեւամորթ զինուորներ ղրկել Մատակասքար։

ՀԷՊՐԻՏԵԱՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Աւստրալիա կը շարունակէ ընդդիմանալ Հէպրիտեաններուն Ֆրանսայի կողմէ գրաւուելուն։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԷՄ

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերման մամուլը կը պահանջէ որ գերման կառավարութիւնը Ֆրանսայի և Ռուսիոյ հետ համաձայնութիւն մը կնքէ Անգլիոյ դէմ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	07
Ամենէն բարձր գին	»	25	11 1/2
Ամենէն վար գին	»	25	07
Ռումէլիի երկթ. գոց.	Ֆր.	121	87
Ամենէն բարձր գին	»	125	75
Ամենէն վար գին	»	124	87

ԲԱՑՈՒՄ 15 Յուն.

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Գ.	Փ. Կ.	25	05
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	121	50
Օսմանիյէ		427	75
Ռէժի		286	—
Օսմ. Պանքա		12	75
Քրէտի Ժէնէրալ Օսմ.		2	34
Ելեկտրագործական Պանքա		—	—
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	16
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		100	—
» ժուիսանս		225	—
» պարտաթ.	Ֆր.	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
[illegible]	»	476	—
Թրանսվալ	»	56	50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Թօլ էմբէրիալ	»	99	—
Փրիմից	»	51	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	12
Մէթալիք	»	94	—
Ռուսական թղթադրամ	Օ. Ո.	»	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ	109	17 1/2
» » » չէք	»	109	37 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	87
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 26 Յուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	20
) գոց.	»	23	10
» » » Բ.	»	46	90
» » » Գ.	»	26	50
Օսմանիէ	»	427	75
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	126	—
Օսմ. Ռէժի	»	288	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	564	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	100	02
Քրէտի Լիոնէ	»	1015	
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	93	07
Սպանիական արտաքին	»	68	27
Թրանսվալ	»	53	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	190
Գրամազեղչ	»	63	50

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Յուն.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	123	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	325

ՎԻԵՆՆԱ, 26 Յուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	ֆիօր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	242	20
Ռումէլիի երկաթուղի	»	126	25
Օսմ. Ռէժի	»	138	50

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ
Տարեգլխոյ առթիւ պատուարժան հասարակութեան մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իւր
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐՈՒ
մեծ մթերքին վրայ.
Միակ այցելութիւն մը բաւական է համոզել ամենէն դժուարահաճներն իսկ թէ՝
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԷՆ ԼԱՒ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆՆ ԵՆ
501 9—104

«ՃԱՇԱՐԱՆ ԱԼԷՔՍԻ»
ՂԱԼԱԹԻ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 39
(Թրամվէյի Սթասիոնին դէմը)

Պ. Ալէքսիս Բրէթաս՝ «Բիւզիւք Այնալը» ճաշարանին նախկին տնօրէնը, վարձած ըլլալով Պէշիկթաշի թրամվէյներու սթասիոնին դէմ «Արթէմիս» ճաշարանը բոլորովին վերանորոգած ու շքեղացուցած է զայն, և անունը դրած է «ճաշարան ԱԼԷՔՍԻ»։

Այս նոր ճաշարանը բացուած է անցեալ դեկտ. 16/28էն ի վեր և Պ. Ա. Բրէթաս իր գերազանց վարպետութիւնը դրած է յաճախորդներու տրամադրութեան տակ, որոնք, այդ առաջնակարգ ճաշարանին մէջ է՛ն լաւ և է՛ն համով կերակուրները պիտի գտնեն։ 4—16

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քայսէրլեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահտապուրուն Խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ԱԶԴ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Արեւելեան երկաթուղւոյ պարտաթուղթերուն 180 րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ հրապարակաւ յունվար 18)30 ի օրը ճիշդ կէս օրին, Օսմ. Հանր. Պարտուց վարչութեան կեդրոնատեղին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքայի։ 4—4

Տր. ԽՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (124)

ՍԻՄՕՆ ՊՈՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

ԺԴ
ՆՈՐԷՆ ՄԱՆՏՐԻՆԷ

—Ես անանկ կը կարծէի թէ Բարիզ գալուս պէս պիտի տեսնէի Նաւապետին աղջիկը՝ օր. Մէյլանը։ Իր կինը մեռեր է. Աստուած հոգին լուսաւորէ, բայց աղջիկը կ'ապրի և ես դեռ չեմ տեսած զայն։

—Պիտի տեսնես։

—Ե՞րբ։

—Չեմ գիտեր։

—Ներողութիւն, պարո՛ն կոմս, չէ՞ք յիշեր թէ ի՛նչ պայմանով Բարիզ եկաք։

—Այո՛, կը յիշեմ։

—Կարծեմ որոշուած էր որ Բարիզ պիտի վերադառնայիք Օր. Պէրթ Մէյլանի հետ ամուսնանալու և Լիւսիէն Մէյլանի հարստութիւնը անոր հետ բաժնելու համար, անանկ չէ՞։

—Ճիշդ է, Բէլիւսէն. կրնաս ապահով ըլլալ որ Նաւապետին հարստութեան ո՛չ թէ միայն կէսը, այլ ամբողջութիւնը կըրնամ Օր. Պէրթ Մէյլանի տրամադրութեան տակ դնել, բայց գէթ առ այժմ անկարելի է որ անոր հետ ամուսնանամ։

—Ինչու՞։

—Որովհետեւ ուրիշի մը նշանուած է։

—Ի՞նչ կ'ըսէք։

—Այո՛, ուրիշի մը նշանուած է։

—Ո՞վ է որ այդ ուրիշը։

—Այդ ուրիշը զինուորական մըն է որ կը կարծէ իրաւունքներ ունենալ Պէրթի ձեռքին վրայ։

—Իր հօրը ժառանգորդէն զատ ոչ ոք կրնայ իրաւունք մը ունենալ Օր. Պէրթի ձեռքին վրայ։ Ինծի հրաման տուէք, պարոն կոմս, ու կ'երթամ այդ ինքնակոչ թեկնածուին ականջները կը կտրեմ։ Անպիտանին ո՞վ իրաւունք տուեր է Նաւապետին աղջկան տիրանալու։

Ուրախութեան փայլակ մը շողաց Մանտրինէի աչքերուն մէջ։

Ինքզինքը երջանիկ կը զգար ծերուկ Նաւաստիին այդ տրամադրութիւնը տեսնելով. տրամադրութիւն մը՝ ուրկէ ինք պիտի օգտուէր իր ծրագիրը յաջողցնելու համար։

—Իմ բարի Բէլիւսէնս, ըսաւ անոր, Օր. Մէյլանի ինքնակոչ թեկնածուն, — ինչպէս որ զինքը կ'անուանես, — պատուաւոր մարդ մըն է։ Ես միայն կրնամ իրեն հետ գործը կարգադրել, անշուշտ կատարեալ պատուաւորութեամբ և ազնուութեամբ։ Դուն հիմա պէտք է գիտնաս որ նաւապետին աղջիկը ամէն ատենէ աւելի թշնամիներէ շրջապատուած է. և ահա ճիշտ այս վերջիններն են զորս քեզի պիտի յանձնարարեմ։

—Մի միայն անուններնին տուէք, պարոն կոմս, և ատիկա կը բաւէ։ Մնացածը ես կը կարգադրեմ։

—Նախ տիւ Ռաժօյի պառոնը կայ։

—Այն աղտոտ անձը՝ որ նաւապետին սպանելուն պատճառ եղած էր, անանկ չէ՞։

—Այո, նոյն ինքը։

—Լաւ։

—Յետոյ իր կինը կայ։

—Իր կի՞նը։

—Այո՛, Մէմպլօնը։

—Այն միւս աղտոտ արարածը չէ՞ ատ որ տիկին Լիւսիէն Մէյլանի հետ ունեցած նմանութենէն օգտուելով Ֆարուա-Պէլեօզի կոմը խաբած և բովանդակ Մէյլան ընտանիքին դժբաղդութեան պատճառ եղած էր։

—Այո։

—Եւ դեռ կը շարունակեն նեղե՞լ օրիորդ Պէրթ Մէյլանը։

—Ամէ՛ն ատենէ աւելի։

—Բայց պարոն կոմս, ինչո՞ւ անմիջապէս ոստիկանութեան չմատնենք զանոնք։

Այս հարցումը անակնկալ մըն էր Մանտրինէի համար։

Երիտասարդը չէր սպասեր ատոր։

Թեթեւ մը տժգունեցաւ, թէեւ Բէլիւսէն բան մը չնշմարեց։

Մանտրինէ շուտ գտաւ ինքզինքը և կատարեալ պաղարիւնութեամբ ձեռք առաւ խօսքին թելը.

—Սիրելի Բէլիւսէնս, կ'երեւայ թէ բնաւ գաղափար չունիս Բարիզի ոստիկանութեան վրայ։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Ըսել կ'ուզեմ որ Բարիզի ոստիկաններուն մեծագոյն մասը ընկերութեանց մէջ բարձր դիրք մը գրաւած սրիկաներու գործիքներն են պարզապէս, ինչպէս օրինակի համար այդ տիւ Ռաժօ տը Սէն-Մարթէնինը։

—Բայց ներողութիւն, պարոն կոմս, դատաւորներ կան Ֆրանսայի մէջ որոնք ոստիկաններէն շատ աւելի բարձր պաշտօն մը ունին և կրնան ի կարգին զանոնք ալ դատել։

Մանտրինէ ժպտեցաւ։

—Իրաւ է ըսածդ. կ'ընդունիմ որ ինչպէս ամէն տեղ՝ նոյնպէս Ֆրանսայի մէջ ալ գտնուին պատուաւոր մարդիկ։

—Լաւ, ուրեմն ինչո՞ւ փոխանակ ոստիկանութեան դիմելու այդ դատաւորներուն չդիմենք։

—Բէլիւսէ՛ն, բարի մարդու մը պէս կը խօսիս, բայց ա՛յն տեսակ բարի մարդու մը բերնով որ մեծ քաղաքներէն աւելի ծովերը բնակած է։ Եթէ նոյն իսկ կարենայինք ապացուցանել տիւ Ռաժօյի և իր կնոջ արարքները, արդարութիւնը կրկին չպիտի կրնար անոնց բան ընել։

—Բայց ինչո՞ւ։

—Որովհետեւ իրենց ըրածը օրէնքին տրամադրութեանց չ'ենթարկուեր. և յետոյ, ժամանցում կայ գործին մէջ։

—Ժամանցու՞մը ինչ է որ։

—Այսինքն ըսել կ'ուզեմ որ շատ հին ոճիրներ, որոշ ատեն մը անցնելէ ետքը ալ արդարութեան վճռին տակ չեն իյնար։

—Այնպէս որ եթէ երբեք ես ասկէ բաւական առաջ հայրս ու մայրս սպաննած ըլլայի....

—Արդարութիւնը բան մը չպիտի կրնար ընել քեզի։

—Շիտակը շատ մաքուր է ատ օրէնքը։

—Ատ ատ է, սիրելի Բէլիւսէնս. և դուն աղէկ կրնաս հասկնալ թէ պատուաւոր մարդիկ բռնադատուած են իրենց անձամբ իրենց հաշիւները կարգադրելու։

—Ապահովաբար։

—Եւ իրենց վրէժն ալ իրենք լուծելու։

—Ատ ալ ճիշդ է։

—Լաւ, հիմա մտածէ անգամ մը. սոսկալի չէ՞. քու դժբաղդ նաւապետդ և իր խեղճ կինը բնաւ վրիժառու մը չպիտի գտնեն։

—Բնա՞ւ։

—Այո՛, բնաւ։

—Կարելի չէ, պարոն կոմս։

—Կարելի կամ ոչ, իրենց ոճիրը, — ինքնին է՛ն սոսկալի ոճիրներէն մէկը, — անպատիժ պիտի մնայ, եթէ երբեք...

—Եթէ երբեք ի՞նչ...

—Եթէ երբեք մենք անձամբ չլուծենք զայն։

—Ի՞նչ կ'ըսէք։

—Իրականութիւնը, օ՛հ, և իր կատարեալ մերկութեան մէջ։

—Բայց պարոն կոմս, բնական է որ մե՛նք պիտի գտնե՛նք միջոցը, մանաւանդ որ այդ սրիկաները նորէն կը սպառնան օրիորդ Մէյլանի։

—Այո՛, նորէն և այս անգամ կ'ուզեն զայն բոլորովին անհետացնել։

—Բայց ինչո՞ւ։

—Ինչո՞ւ, շիտակը դեռ ատոր պատճառը չեմ կրնար յայտնել քեզի։ Սա չափ միայն կրնամ ըսել որ կը վախնան անկէ. նոյն իսկ եթէ երբեք ձեռքերնուն զայ, պիտի սպաննեն զայն. մի՛ մոռնար, մանաւանդ որ օրիորդ Մէյլանի բոլոր թշնամիներն ալ հարուստ, և ազդեցիկ մարդիկներ են։

(Շարունակելի)

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր.	4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուան մէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ԸՆՏԻՐ ԳԻՆԻՆԵՐ
ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ ՄԱՌԱՆ

Ղալաթիա, Նուսուն Իգէսսին խան թիւ 2 եւ Մախրիգիւղ Խնամիրեան Միհրան էֆ.ի մթերանոցը

Սուքիասեան էֆ. ծանօթ հայ գինեգործ, այս ձմեռ եւս ի վաճառ հանած է նախորդ տարիներէ աւելի ընտիր տեղական գինիներ սպիտակ և կարմիր, ղեղձեալ գինիներով։

Սուքիասեան զուտ գինիներու յատկութիւնը վկայեալ է արդէն համբաւաւոր բժիշկներու կողմէ. կ'արժէ գործածել նոր տարւոյ սեղաններու վրայ, նոր ոյժ և ոգեւորութիւն ստանալու համար։

9—20

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թէեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը անհատաբար այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վտանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ Թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԵԷՅԻ ՔԱԲՍՈՒԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն շնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրոնշիթը, Թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԵԷՅԻ ՔԱՊՍՈՒԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 14—60

THE

LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական դրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր էնշիւրընս Պիլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթէր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	3,000,000
Պահեստ	» »	1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևլն, ևլն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

ՊՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
63—104

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըութ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատելի ցաւած ակռաներն ալ առանց [illegible] կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ։

Նորագիւտ եղանակաւ, ոսկեզօծ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, լաւ և նման բնականին, [illegible] երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] միջոցաւ, [illegible]։

Յ. Գ. Ձմեռները կէրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղին։

[illegible] 1 [illegible]։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական ը
(..0 ..ֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՕՆԻՍ Եէնի խան, Բարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբնս
Ցակոբեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի Հավիուսը փողոց,
Օսմ. Նամագատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարքուճճըլար, Զարզըր խան, Թիւ 21

194

Լ Ա Ն Ք Ռ Ը
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօնոս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօնոս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

176

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարեզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Գուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր դրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երականացած երաշխաւորութեան պահեստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը թողու՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հաստատաբար գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՌՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քենէչ-Գատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվէրբուլ և Ամերիկայի [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Բոթնիա	4561
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2402
Աւրանիա	7238	Ատլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2168
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2248
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիպիա	4557	Թրինիտատ	189
Ալէբբօ	2143	Մորօքքօ	185
Բէտար	1876	Բամֆիլիա	1295
Շէրպուրկ	1614	Լուսիտանիա	1295
Ջագալոնիա	4845		

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԵՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 57

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ՝	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ԲԷՐԲԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27.000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 20 21 22

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՅՈՒՋԷՔՆ ՆԱՒԵՐՈՒ ՇՈԳԵՆԱԻՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	136
Ալէբթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրաօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Տրբբօ	1735
Արբօսգօ	2377	Տէբօ	4811	Հիտալկօ	1581	Մէրրօ	3557	Սրվիօ	1193
Գասոնօ	1832	Զօվինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէբօ	1200
Գօրոտինօ	1264	Տուրօ	2283	Հօրացիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1785	Թասսօ	1328
Գրաւօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրէնօ	841	Տինամօ	504	Իտալօ	2854	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտանօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիլնօ	1080	Օնէարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Դոլիբրսօ	1337	Էրօգօ	1481	Փլէաօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2439
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Փօլբինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գագօ	1094	Ֆրնլանտ	1828	Փօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիբրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Տոտօ շոգենաւը, նաւապետ Բըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած, պարպ ծ և Օտեսա ուղեւորած է։

Քիյօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է և փետրուար 3ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻՐՑ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մէյտէն խան, Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ Ժ. Վ.	Կամուրջէն Սկիւտար Ժ. Վ.	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ Ժ. Վ.	Պէշիկթաշէն Սկիւտար Ժ. Վ.
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	1 50	2 —
2 —	2 50	2 35	2 45 Գուզկ.
2 45	3 25 Իսկ. Գուզկ.	3 50	4 —
3 30	3 50	5 —	5 10
4 —	4 30 Իսկ. Գուզկ.	5 45	6 27
4 40	5 30	6 30	7 —
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	7 15	7 50
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	8 20	8 35
6 30 »	7 40 »	8 50	9 —
7 15 »	8 25	10 — Գապթ. Պէշկ.	10 15
8 —	9 —	10 40 » »	10 50
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	11 40	11 50
9 30	10 10 Գուզկ.	12 5	12 10
10 10 Պէշիկ. Գապթ.	10 40 »		
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնացուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պառրի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբեմն և անարմատ ակռաները՝ արհեստական ամենազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառրի՝ լիովին գոհ մնալու ամար։ Արդէն, չըեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միյնա ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Փրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 18 30 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 19 31 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 20/1 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 20,1 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 21 2 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 56

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Յունվ. 30ին Մինկրէլի, Մարսիլիայէն։
Փետր. 5ին Անադոլի, Անատոլուի եզերքէն
Սամպրը շոգ. Անվէրսէն պիտի ժամանէ փետր. 3ին մօտերը։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յունվ. 31 Մինկրէլի, Անատոլուի եզերք։
Փետր. 5ին Անադոլի, Մարսիլիա։
Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաւին վրայ։ Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ, Փօրթսայտ, Մէլլէնթրանն
և Սեւ Ծովի [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
Րամսէս	3000	Թէպա	2500
Ամասիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյլըր	3000	Օսայրիս	2250
Քէօնոբսա	3000	Բէլա	2250
Մէրօռ	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Հասքէնտ	1500
Մարէօթիս	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուեթթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ